

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

NOTULEN van de Jaarlijkse Vergadering van Certificaathouders Stichting Administratiekantoor Aandelen Triodos Bank (SAAT) gehouden op maandag 15 april 2024 (14.00-16.00 uur), Hotel Theater Figi, Zeist

Aanwezig

Bestuur:

Alexander Rinnooy Kan (Voorzitter)

Tarique Arsiwalla

Roelien Ritsema van Eck

Jolande Sap

Koen Schoors

Coco van Hulten (notulist)

Lieve Schreurs (moderator)

Moderator

Goedemiddag dames en heren hier in de zaal, certificaathouders, dames en heren die ons online volgen. Volgens een goede gewoonte geef ik even enkele huishoudelijk afspraken mee vooral we deze vergadering officieel starten. U merkt dat het een hybride vergadering is: certificaathouders kunnen ons dus in de zaal volgen en ook online en vragen stellen. Zoals u weet, staan er vandaag geen stempunten op het programma. U hoort dat de vergadering in het Nederlands is. Er is simultaanvertaling voorzien naar het Duits, Engels, Frans en Spaans. In de zaal gebruikt u hiervoor de headset met het zendertje. Online kiest u uw taal via het webplatform. Voor wie online deelneemt, ziet u hier het scherm zoals u het ziet: links de webcast waar u ook de taak kunt kiezen. In het midden ziet u de functionaliteit 'messaging' voor de vragen. En zoals gezegd, stemmen is vandaag niet aan de orde. Ik verzoek u ook geen foto's te nemen van de aanwezigen in de zaal. Dat is een kwestie van respect voor de privacyregels. Zoals aangekondigd, kunt u per agendapunt vragen stellen en dat zal concreet zijn voor agendapunten 2 en 3 en voor de rondvraag natuurlijk. De vragen per agendapunt willen we ook gebundeld houden rond het agendapunt. Vragen die geen betrekking hebben op het agendapunt verzoek ik u vriendelijk te bewaren voor de rondvraag. Bij het behandelen van de vragen nemen we afwisselend drie vragen uit de zaal en drie vragen online. U stelt uw vragen in de taal die u wenst, een van de vijf talen wel te verstaan. De vragen online komen volgens het agendapunt aan bod en volgens het moment dat ze binnenkomen. De dubbele vragen laten we eruit. Volgt u ons online, dan ziet u uw eigen vragen, u ziet – zoals gewoonlijk – niet de andere vragen. Ten slotte, deze vergadering wordt opgenomen en de webcast zult u morgen of in de komende dagen kunnen terugkijken via de website SAATfoundation.com. En dan wil ik u ten slotte nog vragen om uw telefoon uit te zetten. En dan, voorzitter, kunnen we overgaan naar de vergadering.

1. Opening en mededelingen

Voorzitter

Hartelijk dank, Lieve. Ik heb net mijn telefoon uitgezet en ik heet u allen van harte welkom op deze vergadering van certificaathouders. Ik begin nog maar eens met extra mijn waardering uit te spreken aan de groep die ik voor mij zie. Bescheidener in omvang dan ons bij vooraanmeldingen was gesuggereerd, maar in ieder geval met een uitstekend meteorologisch excuus. Dus dubbele waardering voor het feit dat u deze modale Hollandse lentedag hebt getrotseerd en hier toch aanwezig bent. We stellen het zeer op prijs. U bent niet de enige, dat hebt u al begrepen. Er zijn ook 400, misschien inmiddels wel meer, certificaathouders die de vergadering digitaal volgen en ze zijn allen natuurlijk van harte welkom.

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

Ik stel u aan het begin nog maar even volledigheidshalve mijn medebestuurders voor, geheel ten overvloede. Jolande Sap zit naast me, Tarique Arsiwalla daarnaast, Koen Schoors zit hier, Roelien Ritsma van Eck daar weer naast. Ze zullen ook – dat zult u nog wel merken – een actieve rol spelen bij deze vergadering in het naar voren brengen van de opvattingen van onze stichting. Ik meld u ook nog even – omdat ze dat zelf hebben gevraagd, doe ik dat met dubbele nadruk – dat vandaag niet aanwezig zijn zoals vorige keer wel, de voorzitter van de Raad van Bestuur en van de Raad van Commissarissen van Triodos. Niet omdat ze geen belangstelling zouden hebben of zich niet betrokken zouden voelen, maar omdat zij het gepaster vonden om de discussie over de resultaten van Triodos niet met hun aanwezigheid te bezwaren. Dus dat heb ik bij dezen graag met u gedeeld.

Ik stel voor om als notulist aan te wijzen Coco van Hulten, net als de vorige keer. Zoals u weet, worden de conceptnotulen binnen drie maanden op de website geplaatst. Vorige keer is aangedrongen op versnelling ervan en die versnelling hebben wij met de hakken over de sloot gerealiseerd. In die zin kan het ook sneller, maar in ieder geval binnen drie maanden.

Dan stel ik vast, want dat moet ik, dat de oproeping voor deze vergadering rechtsgeldig heeft plaatsgevonden. U hebt per post of per e-mail een uitnodiging gekregen. U kon daarna de vergaderstukken inzien, zoals dat hoort. Ik meld ook nog maar even dat wij heel vragen hebben gekregen, ook voorafgaand aan deze vergadering. Wij doen onze uiterste best – ik hoop dat u dat zo ervaart – om ze zorgvuldig en tijdig te behandelen en te beantwoorden, maar we zijn een betrekkelijk bescheiden bemenste organisatie, dus af en toe treedt enige vertraging op. Hiervoor excuses, we doen in ieder geval ons best.

Dames en heren, ik begin deze vergadering toch maar – behandeling van het jaarverslag staat als eerste op de agenda – met een kleine terugblik. Misschien hebt u hier zelf ook behoefte aan.

En ik begin de terugblik nu ruim een jaar geleden – ik denk dat ik dit ten overvloede zeg, maar ik doe het toch maar – op 23 maart 2023, want toen koos een meerderheid van de certificaathouders voor het One Share, One Vote-model. Misschien dat een aantal van u hier ook bij aanwezig was. Een belangrijk moment, misschien wel een historisch moment. Door de invoering van het MTF kregen de certificaathouders de mogelijkheid om hun stem ook zelf rechtstreeks uit te brengen op de AvA van Triodos Bank. Dit stembeleid gaf er een nadere toespitsing aan, want met dit stembeleid zal SAAT – u weet dat – binnenkort, of vanaf nu, vanaf toen moet ik eigenlijk zeggen, uitsluitend een stem uitbrengen in die AvA namens certificaathouders die ons dat expliciet vragen, ons hier een expliciet verzoek toe doen. Dat is – ik onderstreep het nogmaals – een fundamentele wijziging in onze rol. Aan die fundamentele wijziging hebben wij een vervolg willen geven door op 28 februari jl. – nog niet zo lang geleden – u een aantal aanvullende veranderingsvoorstellen voor te leggen. Ik denk dat u weet hoe dit is afgelopen. Tot onze spijt en teleurstelling zijn die toen alle verworpen. Dames en heren, als bestuur hebben we na die vergadering van 28 februari niet stilgezeten. We waren teleurgesteld, dat zult u begrijpen, door de afwijzing van onze voorstellen, maar wij realiseren ons ook heel goed dat een verdergaande herbezinning op de toekomst van SAAT aan de orde is. Daartoe zijn we ook opgeroepen door diverse certificaathouders, in het bijzonder ook door de SCTB, en wij waren daar graag toe bereid en we zijn hier nog steeds toe bereid.

Ik geef u nu een eerste inzicht in wat onze gedachten sindsdien zijn geweest.

Dan begin ik met twee voorstellen, twee ideeën, die wij na zorgvuldig onderzoek uiteindelijk niet aantrekkelijk vonden. Ik ga u uitleggen welke dat zijn en een indruk geven waarom niet.

In de eerste plaats, dames en heren, vinden wij – met velen van u denk ik – dat er reden is tot een

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

herbezinning op de resterende betekenis van de certificatie zelf. Dit geldt vooral nu de certificaathouders in elke praktische betekenis van het woord eigenlijk niet meer van aandeelhouders zijn te onderscheiden. Door meerdere van u, onder andere door de SCTB, is geopperd dat decertificering een gewenste vereenvoudiging van onze governance zou opleveren. Wij hebben daar dus een serieus onderzoek naar gedaan. We hebben met deskundige juridische ondersteuning de mogelijkheid verkend van decertificering en van het omzetten van de certificaten in aandelen. Dat is een ingewikkelde zaak. Ik zeg hier zo meer over, maar voeg er al direct aan toe dat om de bescherming van de bank te waarborgen een decertificering gecombineerd zou kunnen worden met het opzetten van een alternatieve beschermingsvorm. Het meest voor de hand liggend zou dan zijn een zogenaamde prefstichting. Ik weet niet of iedereen weet wat hiermee bedoeld wordt, maar het kernidee is dat zo'n prefstichting in geval van een dreigende vijandige overname snel kan beschikken over voldoende op dat moment uit te geven preferente aandelen om zo'n overname door een meerderheid van stemmen tegen te kunnen houden. Ook deze mogelijkheid hebben wij zeer gedetailleerd en precies verkend.

Onze conclusies. In de eerste plaats is onze conclusie dat decertificering, hoewel technisch zeker mogelijk zou zijn, grote administratieve inspanningen zou vergen. Niet in de laatste plaats van de individuele certificaathouders zelf. Naar onze overtuiging schept dit een reëel risico dat slechts gedeeltelijke decertificering zou kunnen worden bereikt. Dan komen we helemaal in een complexe situatie terecht. Belangrijker vinden wij zelf dat het feitelijk effect van decertificering op de invloed die certificaathouders kunnen uitoefenen ten opzichte van nu, nihil zou zijn en de kosten die we zouden moeten maken, zijn hoe dan ook substantieel. Dit maakt het wel een heel onaantrekkelijk perspectief. Voor de prefstichting geldt in de eerste plaats voor het opzetten hiervan dat de route erheen ongelooflijk gecompliceerd is. Ik bespaar u de details. Misschien nog relevanter is dat benutting van die bescherming, het moment dat we die bescherming zouden willen afroepen, zou vragen om een verklaring van geen bezwaar van de Europese Centrale Bank, de ECB, omdat Triodos een bank is. Dan moet je maar afwachten of die tijdig wordt verstrekt. Hier is nog heel weinig ervaring mee, maar juist zo'n prefstichting moet heel snel kunnen reageren, althans de mogelijkheid hebben om dat te doen. Dat additionele risico vinden wij een extra reden om deze mogelijkheid niet ter besluitvorming aan u voor te leggen.

Twee technisch ingewikkeld kwesties – ik geef het toe – maar ik wil u deze informatie toch niet onthouden. Ik zeg u ook dat u op onze website een gedetailleerdere toelichting kunt vinden op de conclusies die ik u zojuist heb voorgelegd. Wij zien dus echt geen enkele goede reden om deze transformaties aan te bevelen. We zullen wel allerlei andere zaken willen veranderen, in het bijzonder zeg ik u aan het begin van deze agenda, dat wij er samen met bank naar willen streven om alle procedures rond het stemproces zo eenvoudig en zo toegankelijk mogelijk te maken. Maar dit is iets heel anders dan de twee routes die ik zojuist aanduidde.

Dit dan zo zijnde, waar zijn we dan? Wat mij betreft, in ieder geval bij de vaststelling dat een effectieve bescherming van Triodos Bank tegen een vijandige overname onverminderd wenselijk en noodzakelijk is. Onze slotsom is dus dat het beste lijkt om hoe dan ook de beschermende rol van SAAT te continueren. Maar, zullen sommigen van u misschien vragen, zou het een goed idee zijn om de rol van SAAT daartoe ook te beperken? Ik zeg maar direct dat we ook dat geenszins onbespreekbaar vinden. Maar we zouden wel zeker willen weten dat de resterende vertegenwoordigende rol – waarover zo meer – dan zou verdwijnen niet meer in een behoefte van een aantal certificaathouders voorziet.

Iets over de vertegenwoordigende rol dan. Die rol is eigenlijk tweemaal.

In de eerste plaats kunnen certificaathouders ons een specifieke steminstructie geven voor de stempunten op de AVA van Triodos. Heel specifiek aanduiden dus wat u vindt of wat de certificaathouder vindt welke stem zou uitgebracht moeten worden bij elk van de daarvoor liggende stempunten. Dat is dus eigenlijk een puur faciliterende rol. Die rol, faciliterend, zouden wij volgens de

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

Corporate Governance Code ook als beschermingsstichting moeten blijven vervullen, stel dat we die kant uit zouden gaan. Daartoe zijn wij natuurlijk ook graag bereid. Wij staan – laat ik dat bij deze gelegenheid ook maar direct zeggen – niet onwelwillend tegenover de mogelijkheid dat certificaathouders een machtiging daartoe ook aan andere partijen dan SAAT zouden moeten kunnen verlenen. Maar, zeg ik ook direct, dat zou wat ons betreft niet kunnen geschieden zonder actieve en positieve medewerking van de bank.

Dan de tweede kant van die vertegenwoordigende rol. Op dit moment biedt SAAT ook aan certificaathouders de mogelijkheid om namens hen op de AvA te stemmen op basis van het historisch beroemde drievoudige perspectief – ik denk u ook wel bekend – waarbinnen de belangen van certificaathouders, bank en missie tezamen worden gewogen. De specifieke invulling daarvan – wat gaat SAAT dan adviseren, wat zou SAAT dan stemmen vanuit dat perspectief – stellen wij aan de orde op de certificaathoudersvergadering, zoals we dat straks vandaag ook zullen gaan doen. Dat is dus de vertegenwoordigende rol die een zekere inhoud heeft en waarvan de vraag is: gaan we die continueren? Dames en heren, ik zeg het u in alle openheid, het is ons op dit moment echt onduidelijk hoeveel behoefte er zal blijken te zijn aan die rol. Sinds 23 maart vorig jaar hebben certificaathouders alle vrijheid om natuurlijk kennis te nemen van onze opvattingen, maar zich hier verder niets van aan te trekken en op de AvA gewoon hun stem uit te brengen, geheel naar eigen inzicht. Dat is inmiddels echt hun goed recht. Maar het sluit zeker niet uit dat er toch resterende belangstelling is voor de rol die ik zojuist omschreef; om zich aan te sluiten bij SAAT en de opvattingen van SAAT en SAAT dan ook hun stemrecht te gunnen. Wij zouden dus wel nadere ervaringen willen opdoen met de omvang van die belangstelling voordat we ons definitief zouden terugtrekken uit die rol. En als we dat ooit zouden doen – zeg ik toch maar – dan vraagt dat een aanpassing van het stembeleid en die aanpassing gaan we natuurlijk weer voorleggen aan de certificaathouders en zal ook de instemming van de bank moeten krijgen. Het is dus niet zomaar iets. Maar als het zover zou komen, dan is dat inderdaad een fundamentele wijziging en daar moet voldoende draagvlak voor zijn. Daarom houden we het definitieve oordeel hierover toch nog even voor ons. Tot slot betekent dat dat wij op termijn twee mogelijke vervolgen voor SAAT zien. Als de belangstelling voor die vertegenwoordigende rol verwaarloosbaar klein is – ik laat maar een beetje in het midden wat we hier precies mee bedoelen, laten we zien hoe de aantallen uitpakken op 17 mei, dat is de testcase – dan beperken wij ons tot de beschermende rol die essentieel blijft voor Triodos Bank, beschermend en niet meer dan dat. Als die belangstelling dan toch substantieel is – we zullen zien hoeveel, maar substantieel naar ons oordeel – dan zouden wij ofwel onze dubbelrol kunnen vervolgen en blijven vervullen of we zouden op een andere, nader te onderzoeken wijze, proberen te voorzien in die vertegenwoordigende rol. Hier zijn misschien wel wat vage ideeën over. Ik val u hier nu niet mee lastig, maar opnieuw geldt hier natuurlijk voor dat we dan ook de steun van bank en certificaathouders nodig hebben.

Twee scenario's, maar eigenlijk in elk denkbaar scenario denken wij dat er behoefte zou kunnen blijven aan een jaarlijkse certificaathoudersvergadering zoals deze, om vooruitblikkend op de AvA de stand van zaken bij Triodos Bank met elkaar te bespreken en van commentaar te voorzien. Voor zo'n bijeenkomst kun je ook heel veel ruime en positieve invullingen bedenken zoals die ooit gebruikelijk waren. Sommigen van u zullen die misschien nog wel meegemaakt hebben. Persoonlijk zou ik het aantrekkelijk vinden als het karakter van die bijeenkomsten dan weer terug kan verschuiven in een richting die het ooit had: laat ik zeggen een soort feestelijke vlootschouw van Triodos Bank waarin verslag wordt gedaan en wordt geïllustreerd wat de bank doet met haar bijzondere rol en met haar bijzondere mandaat. Die creatieve invullingen zouden in beeld kunnen komen als misschien ooit de rust weer enigszins is teruggekeerd. Ik zou er in ieder geval wel naar uitzien. Maar nogmaals, wij wachten eerst even af voordat we verder met voorstellen komen naar hoe de certificaathouders die vertegenwoordigende rol waarderen. En dat gaan we in allereerste instantie op 17 mei merken. Wel zeg ik u dat het ons eigenlijk in elk denkbaar scenario wenselijk lijkt om onze governance in

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

overeenstemming te brengen met de Corporate Governance Code. Hier was ook de vergadering van 18 februari voor bedoeld. Maar wij overwegen dus in ieder geval het onderdeel van de coöptatie. Wij noemen bij coöptatie een echt onafhankelijk SAAT-bestuur, onafhankelijk van alle stakeholders, om hier nog op terug te komen en dat mogelijkerwijs opnieuw aan u voor te leggen, maar in ieder geval niet vandaag.

Dat was mijn inleiding. Eigenlijk allemaal voorafgaand aan de agenda van vandaag die u hier nu nog een keer op uw scherm ziet.

2. Verslag van het Bestuur van SAAT

Voorzitter

U ziet dat wij onze agenda beginnen met het verslag van ons eigen doen en laten over 2023. Kort en sober, dat zal u niet zijn ontgaan en ik hoop door u allen in ieder geval bekeken, zo niet aandachtig gelezen. We geven dus in dat verslag nader inzicht in ons stemgedrag en we vertellen iets over wat in de vergaderingen is gebeurd en wat wij verder hebben gedaan. U kunt dit in detail ook in dat verslag nalezen.

Het geeft een overzicht van de ontwikkelingen in dat jaar 2023, maar – ik zeg het in alle openheid – voor zover het al leest als een roman, is het in ieder geval niet rijk aan emoties. Wij beseffen heel goed dat het een emotioneel jaar is geweest. Wij zijn trouwens ook zelf niet helemaal vrij gebleven van emoties gezien alle besluiten die genomen moesten worden, maar het verslag zelf hierover houden we dan toch maar liever kort en to the point. Ik verwees al eerder en ik doe het nu nog een keer – en misschien niet eens voor het laatst – naar het besluit van 23 maart 2023; een fundamentele wijziging in de relatie die wij onderhouden met de certificaathouders. U weet het gevolg: wij stemmen namens degenen die dit willen en verder niet. En wij hebben toen ook beloofd om met wijzigingsvoorstellen te komen en ook dat hebben we gedaan. Het gevolg hiervan is u ook bekend. De overgang naar het MTF, het platform, herstelde de verhandelbaarheid, dat is ook de primaire bedoeling, maar ter zelfder tijd – ik denk dat ik dat in deze kring kan herhalen – dat de ontwikkeling van het transactievolume en de ontwikkeling van de koers tot veel teleurstelling heeft geleid. Wij onderkennen dat sentiment geheel en hebben ook – niet alleen, maar zeker ook in breed gezelschap uit uw kringen – gevraagd om een evaluatie en onze teleurstelling ook gedeeld met de RvB en RvC. Heel belangrijk is dat ook vanuit certificaathouders heel vaak en ook wat mij betreft volkomen terecht, is gevraagd en gehoopt op een herstel van de vertrouwensrelatie tussen de bank en de certificaathouders. Dat kunnen we alleen maar van harte met u eens zijn. Wij willen hier naar beste vermogen aan bijdragen en zo ook bijdragen aan de onverminderd belangrijke rol van de bank in het bevorderen van duurzaam bankieren, duurzame financiële dienstverlening. We hebben vier reguliere bestuursvergaderingen gehad in 2023, maar heel veel extra vergaderingen waarin we gesproken hebben over onder andere de notering van de certificaten op het platform, over het nieuwe stembeleid, over de modernisering. Ook daarvan vindt u een kort verslag in ons verslag. En er kwamen heel veel vergaderingen bij met vertegenwoordigers van stakeholders van certificaathouders en met certificaathouders zelf. We hebben heel veel vragen gekregen – ook dat zei ik al eerder – en we hebben ons best gedaan die goed te beantwoorden om u ook een goed beeld te geven van wat ons zelf beweegt en bewoog. We zijn er natuurlijk nog niet, dat beseffen we heel goed. Maar wij zijn toch optimistisch over de toekomst en we zullen in ieder geval in elke rol die u ons gunt graag blijven luisteren naar uw opvattingen en met u in gesprek blijven om onze rol zo constructief mogelijk in te vullen. En dat doen wij ook vandaag. Ik nodig u eigenlijk uit, voor zover u dat wilt, om nu te reageren op het verslag van het SAAT-bestuur, uw opmerkingen of vragen hierover te stellen. Dat kan ook digitaal. Nu begin ik met de zaal als daar belangstelling voor bestaat. In ieder geval is die daar bij microfoon 1 aanwezig. Ga uw gang.

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

Mevrouw Speur

Goedemiddag, Speur uit Swifterbant. Ik heb over het jaarverslag van de SAAT ... Dat was uitsluitend in het Engels beschikbaar. Dat is wel heel vervelend als Engels niet je tweede taal is. Ik moest zelf de website erbij pakken om sommige termen te kunnen lezen. Dan heb ik ook nog een vraag over de kosten. Er staat onderaan dat de kosten flink zijn gestegen in 2023. Die zijn € 10.000, dat is bijna een verdubbeling tegenover 2022.

Voorzitter

Ik weet niet precies waar u dat getal vandaan heeft, maar de kosten zijn zeker gestegen. Dat ga ik niet ontkennen.

Mevrouw Speur

Dus graag het jaarverslag in het Nederlands. Het is uiteindelijk van oorsprong een Nederlandse bank.

Voorzitter

Dat is zeker zo. Maar ik dacht eigenlijk dat er een Nederlandse vertaling beschikbaar was.

Mevrouw Speur

Nee.

Voorzitter

Nee? Ik kijk even naar de secretaris. Klopt dat? Dan heb ik uw wens genoteerd en als ik de indruk heb dat die breder leeft, dan zullen we die zeker serieus onderzoeken.

Even iets over de kosten. U hebt gelijk dat die gestegen zijn. De belangrijkste stijging zit toch in de juridische ondersteuning. Die kosten zijn echt hoger dan ze waren en die waren al vrij hoog. Ik betreur dat ook wel. We zitten er niet om te springen om dat te doen, maar ik vraag er toch wel uw begrip voor, omdat wij – gegeven de complexiteit van de situatie waarin SAAT zich bevindt – toch met grote regelmaat juist om zorgvuldig te kunnen acteren ons daar juridisch laten adviseren. En dat gaat niet voor niets. Dus ik hoop met u, denk ik, dat die kosten zeer spoedig naar nul terug kunnen, maar afgelopen jaar waren ze inderdaad hoog. Dus dank voor die vraag en ik hoop dat dit in ieder geval iets van toelichting geeft. De heer Hurts.

De heer Hurts

Dank u wel. Mijn naam is Hugo Hurts, ik ben certificaathouder uit Leidschendam. Ik zit ook in het bestuur van de Stichting Certificaathouders Triodos Bank die ik hier dus vertegenwoordig. Maar misschien doet het u genoegen als ik u vertel dat de zaal weliswaar niet vol gevuld is, maar dat ik hier ook spreek namens 252 certificaathouders die de moeite hebben genomen om onze stichting een volmacht te geven voor deze vergadering. Dat is natuurlijk grotendeels een symbolische actie, omdat er vandaag over niets wordt gestemd, maar toch betekenisvol. Zij vertegenwoordigen samen 180.000 certificaten, dus de zaal is in wezen voller dan we hier nu zien als we even om ons heen kijken. Dat is plezierig om te weten. Ik bedank u graag voor de toelichting die u net voorafgaand aan dit agendapunt heeft gegeven. Dat getuigt van openheid en invoelingsvermogen. U hebt zo duidelijk mogelijk proberen uiteen te zetten met welke dingen u bezig bent geweest en ik respecteer die uiteenzetting zeer. Ik wil daar graag ook aan toevoegen dat wij gemerkt hebben, ondanks het feit dat er veel punten waren waarover wij de degens hebben moeten kruisen de afgelopen tijd, dat het onderlinge contact tussen onze stichting en het bestuur van SAAT plezierig en open verloopt. Die open verhouding is echt een groot goed. Laten we dat vaststellen. Ik voer vaak het woord in dit soort vergaderingen met kritische noten, maar laat dan dit niet in de weg staan dat er ook dingen zijn die we erg waarderen.

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

Voorzitter

Dank u wel.

De heer Hurts

Strikt over het jaarverslag wil ik graag even terugkomen op wat u daar zelf over hebt gezegd. U hebt iets gezegd – en dat geloof ik ook en ik weet ook dat dat bij u hoog op de prioriteitenlijst staat – over het herstel van vertrouwen tussen de bank, SAAT en de certificaathouders. Maar in de lijn vind ik het toch curieus dat u gekozen hebt voor het uitbrengen van zo'n technisch jaarverslag als u hebt gedaan. Heel eerlijk gezegd, en dat klinkt misschien onvriendelijk, lees ik het als een bloedeloos document. U hebt de keuze daarvoor toegelicht, maar er wordt een aantal gebeurtenissen in 2023 beschreven waarvan u zelf ook al hebt gezegd dat ze emotie hebben losgemaakt.

Voorzitter

Zeker.

De heer Hurts

Maar niets van die emotie blijkt. En intussen moeten we tussen de regels door lezen ... en dat is natuurlijk een rechtstreeks gevolg van het voor u onfortuinlijke en voor ons in zekere zin ook wel onfortuinlijke besluit dat op 26 mei vorige jaar viel om tegen de herbenoeming van mevrouw Mercedes Valcárcel te stemmen. Dat was natuurlijk ook hoogst ongebruikelijk en het was – ik herhaal het nog maar eens – totaal niet omdat wij iets tegen mevrouw Mercedes Valcárcel hebben. In tegendeel, maar om een signaal af te geven. U hebt toen, terecht, en dat begrijpen wij volledig, uw teleurstelling en misschien zelfs ook wel boosheid daarover laten blijken, maar u hebt toch na afloop van die vergadering gezegd: we gaan zo snel mogelijk op zoek naar iemand uit Spanje om deze vacature te vervullen. Nu lezen wij opeens in het jaarverslag dat u die vacature niet gaat vervullen. Op zich bijzonder. Een ander ding, dat weten we, iedereen die dat heeft opgezocht kan dat vinden, is dat een ander bestuurslid van SAAT een aflopende benoemingstermijn heeft op 29 juni. Toch staat op de agenda van deze vergadering geen herbenoemingsvoorstel. Misschien heeft dat iets te maken met wat er op 26 mei vorig jaar is gebeurd, waarvan ik zeg: dat heeft niet per se voorspellende werking voor alles wat daarna gebeurt. Maar mij is niet bekend dat het voornemen nog bestaat om nog een certificaathoudersvergadering te houden tussen nu en eind juni, dus wat gaat er gebeuren als er geen certificaathoudersvergadering meer komt voor die tijd en er geen herbenoemingsvoorstel of een alternatief voorstel komt? Bestaat het bestuur van SAAT dan straks nog maar uit vier mensen? Wat ik denk, en ik gebruik dat een beetje als een voorbeeld wat veel breder is, is dat als u daar wat opener en ruimhartiger over zou communiceren en ons wat meer mee zou nemen in de redenen waarom vanuit de kring van certificaathouders zo in uw ogen onterecht en hardvochtig is gereageerd op dingen die u hebt voorgesteld, als u die wat meer zou invoelen, navoelen en begrijpen, dan zou u op een andere manier met ons communiceren en zou het veel makkelijker worden om de hele gemeenschap van certificaathouders mee te krijgen om werkelijk iets te verbeteren aan de verhoudingen. Wij twijfelen er geen moment aan, niet bij de bank, niet bij het bestuur van SAAT, dat de wil er is om het vertrouwen te herstellen. Maar dat alleen maar zeggen, is niet genoeg. Daar hoort ook een ander type communicatie bij dan we tot nu toe altijd hebben gezien. Dat geldt zowel voor de bank als voor SAAT. Ik snap dat het moeilijk is, maar ik nodig u echt dringend uit om toch eens na te denken over de vraag hoe u ons meer open en transparanter tegemoet kunt treden. Mondeling doet u dat meer dan uitstekend. Dat blijkt eigenlijk iedere keer als u het woord voert in deze vergaderingen, maar op schrift blijft het zo hangen en wurgen. Is daar nog iets aan te doen?

Voorzitter

Nou wie weet. Wie weet. Dank voor uw vraag. Even maar een reactie. En dank voor wat u begon te zeggen waar ik eigenlijk juist een compliment in onderkende voor de manier waarop wij communiceren,

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

in ieder geval met u. Met eraan toegevoegd dan kennelijk toch de wens dat dat ook in andere richtingen schriftelijk nog warmer, vriendelijker en empathischer zou moeten. Dat noteer ik natuurlijk. We nemen dat serieus. We doen – dat hebt u goed begrepen – echt wel ons best om in een verslag als dit recht te doen aan wat wij detecteren aan emoties en gevoelens bij anderen, dat is ook nogal wat. Dat veronderstelt dat we dat geloofwaardig en gezaghebbend kunnen doen. Maar ik verzeker u, en degenen die het digitaal volgen, dat wij ons er echt bewust van zijn wat certificaathouders de afgelopen jaren hebben meegemaakt en we realiseren ons ook heel goed hoe frustrerend dat geweest moet zijn en hoe machteloos ze zich bij tijd en wijle hebben gevoeld. Als dat niet tot uitdrukking komt in dit jaarverslag, dan weet ik niet of er een ander jaarverslag denkbaar is waarin dat wel overtuigd zou zijn gebeurd, maar daarom herhaal ik het toch nog eens met enige kracht en overtuiging. Even de samenstelling van het bestuur. Wij waren inderdaad ook teleurgesteld doordat de herbenoeming van Mercedes werd weggestemd. Het excuus daarvoor – als ik het dan toch zo mag noemen – is elke keer, zo ook bij de uitkomst van 28 februari, dat het nodig was om een signaal af te geven. Dat suggereert dat ik hier met andere opvattingen zou hebben gestaan en met andere goede voornemens namens de rest van mijn bestuur als dat signaal niet was afgegeven. Laat ik u dan maar direct zeggen: dat is echt een misvatting. Wij doen wat wij denken wat goed is voor SAAT, goed is voor de bank, goed is voor de certificaathouders. We laten ons ook niet makkelijk afleiden door welke signalen dan ook. Dus wat ik nu zeg, zou ik naar alle waarschijnlijkheid ook gezegd hebben als de twee stellingen waar we eerder over spraken anders zouden zijn uitgekapt. Alleen zou dan Mercedes hier misschien nog gezeten hebben en dat had ik gewaardeerd, want ze was een gewaardeerd bestuurslid. Nu de situatie is zoals hij is, moeten wij ook enige voorzichtigheid in acht nemen en met name ook in de richting van herbenoemingen voorzichtig zijn. Bovendien is er nog wel enige onduidelijkheid over de toekomstige rol van SAAT. Ik heb u dacht ik vrij uitvoerig voorgelicht over de verschillende opties die er zijn. Sommige ervan verlangen meer bestuurskracht dan andere. Dus ook vanuit dat perspectief is het helemaal niet onverstandig om eens even te bekijken hoe het gaat. Daarom hebben wij – dat hebt u inderdaad kunnen zien in ons verslag – besloten om vooralsnog de vacature die ontstond doordat Mercedes niet aanwezig was in ons midden niet direct te vervullen. Wat betreft de termijn die afloopt van mijn rechter buurvrouw hebt u inderdaad ook kunnen vaststellen dat die afloopt tussen nu en een moment dat een extra vergadering niet vaststaat en – dat kan ik u wel zeggen – zeer waarschijnlijk niet gaat plaatsvinden. Ik ga straks toch nog iets langer in op die herbenoeming, maar ik wijs er wel op dat wij nog steeds, ook met een omvang van vier bestuursleden voldoen aan de statutair vereiste omvang, zodat er in ieder geval niets in de weg staat voor het SAAT-bestuur in welke samenstelling dan ook om in de nabije toekomst verder te blijven functioneren en we zullen dat naar beste vermogen blijven doen. En we zullen ons onverminderd proberen te verplaatsen in uw perspectief en als we daar schriftelijk niet honderd procent in slagen, dan mag u in ieder geval van mij aannemen dat dat niet is, omdat we dat niet willen, maar misschien wel omdat we het niet kunnen en misschien wel omdat het heel erg lastig is. Ik kijk om me heen of er nog verdere commentaren zijn op ons verslag. Ja, ik zie iemand bij microfoon 4.

De heer Albregts

Dank u wel. En ook dank u wel voor het willen samenkomen een maand voor de aandeelhoudersvergadering. Ik ben Koen Albregts, certificaathouder uit Maasmechelen in België, een van de voorstanders. Het moet voor mij geen vlootschouw zijn, in tegendeel, een ernstige vergadering waardoor ons bestuur tijdig weet hoe de certificaathouders/aandeelhouders denken over de gang van zaken. Dat is voor mij de logica om tijdig, voor de Algemene Vergadering, te kunnen samenkomen. Liefst waren we met meer geweest, maar het is toch ook van de goede orde om hier even te vermelden dat de vertaalproblemen maar blijven aanhouden. Er zijn dus landgenoten van mij en dat is echt een delicate zaak, want er zijn twee grote partijen in ons land met in de statuten punt 1, de opsplitsing van het land. Maar ik denk dat ABN-AMRO een beetje voor de fanfare uit loopt om Waalse certificaathouders aan te spreken als Fransen. Ik zou dat toch graag rechtgezet zien in de toekomst. En met de groeten

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

van Duitse certificaathouders, het Duits is ook weer abominabel. Dat is onze excuses en dat is vervelend, maar het heeft ook te maken met een begrip dat ons ook dierbaar is en dat is de communityvorming rond de Triodos Bank. Ik wil ook eens stilstaan bij de toekomst van de SAAT en de samenstelling. Ik vind dat u wat vaak zegt dat u denkoefeningen maakt op aangeven van suggesties die ergens vandaan komen, maar het allemaal nog in beraad houdt hoe het verder gaat. Zo begrijp ik het een beetje, zoals het daar loopt. Ik vind dat wij als aandeelhouders verder punten aan de agenda moeten kunnen blijven stellen van hoe het nu verder moet met die SAAT en ook op deze vergadering. In die zin ga ik een voorzet doen om het principe van dat – hoe heet het ook alweer – niet mandateren van de bestuursleden, maar ze wel coöpteren. Ik begrijp dat de overblijvende bestuurders van SAAT onder elkaar beslissen wie de volgende bestuursleden van SAAT zullen zijn. Ik wil eens tien jaar vooruit kijken. Ik denk dat de volgende generaties meer dan de huidige generaties en ik denk dat die er ook al moeite mee hebben ... Ik denk dat in een community een mandaterende relatie moet blijven bestaan tussen de “coalitie van de willing”, certificaathouders die bij deze bank zijn omwille van de missie en degenen die het mandaat hebben om de bank te beschermen. Er moet een mandaterende relatie blijven. Met zijn vieren beslissen wie in de toekomst de volgende vier zullen zijn die dat veilig moeten stellen, wil ik ter discussie stellen bij alle certificaathouders. Dank u.

Voorzitter

Dank u wel. Twee dingen licht ik uit uw verhaal. In de eerste plaats verwijt u in de richting van – ik begrijp nu vooral ABN AMRO – die uw landgenoten als Fransen aanspreekt. Er zijn trouwens ook nog wel Duitstalige landgenoten realiseer ik me nu, dus misschien hebben die eenzelfde verwijt. Dat geef ik graag door en dat betreur ik. Het was zeker niet de bedoeling om dat enige vorm van onrust op te laten wekken. En even over uw tweede punt, maar in de eerste plaats nog even dit. U zegt dat u graag de discussie gaande wilt houden. Een van onze voorstellen op 28 februari – maar verworpen – was nu juist om u het recht te gunnen om punten te agenderen. Dat inmiddels dus niet zo zijnde, hebben wij nu nog steeds wel een verantwoordelijkheid om die agenda verantwoord vast te stellen. Over de coöptatie kun je verschillend denken, laat ik dat dan maar zo zeggen. Dat wij er zo over dachten als naar voren kwam en tot uiting kwam in ons voorstel, heeft te maken met het feit dat wij ons in ieder geval in breed gezelschap bevinden, want er is in Nederland inmiddels toch wel veel ervaring met beschermingsconstructies, maar kenmerkend voor al die constructies is dat juist nadrukkelijk wordt afgesproken dat degenen die de knoop doorhakken om de bescherming in te roepen, dit moeten kunnen doen in volstrekte onafhankelijkheid van alle betrokken partijen. Dat zijn zowel de bank in deze situatie die beschermd wil worden als de certificaathouders die hier ongetwijfeld een mening over zullen hebben. Dat betekent niet dat vervolgens die bescherming zomaar ingeroepen kan worden zonder enige vorm van toelichting of zonder enig commentaar of een uitgebreide uiteenzetting erbij, natuurlijk niet. Maar juist die onafhankelijkheid wordt in ieder geval hier gezien als een wezenlijk ingrediënt. En die onafhankelijkheid tussen de bank, certificaathouders en het beste van de beschermende stichting komt tot uitdrukking in die vorm van coöptatie. Je kunt hier zeker anders over denken. Wat u zegt, is een valide standpunt maar het is wel een ander standpunt dan dat ik hier citeer. Op dit moment ligt het niet voor, dus we hoeven er nu ook geen meningspeiling over te houden en als het op enig moment toch door ons of u opnieuw wordt aangekaart, gaan wij natuurlijk onze uiterste best doen om wat wij dan ook bepleiten dat overtuigend te laten zijn en dat te onderbouwen. Dus daar kom ik dan te zijner tijd misschien op terug, maar vooralsnog leek me dit misschien wel voldoende. Even kijken. Maar ik denk dat ik nu ruimte heb voor drie vragen digitaal. En die zijn er?

Moderator

Voorlopig twee vragen. En ik wil even vragen aan iedereen die online volgt, als u een vraag stelt, graag uw voornaam, naam, plaats en woonplaats meegeven alstublieft. Ik kan dat nu niet doorgeven. Een vraag van de heer of mevrouw Den Boer. Reken dat er veel emotie is over het onrecht dat certificaathouders is aangedaan door Triodos. De bank heeft hier tot nu toe geen gevoel voor en geeft

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

er geen vervolg aan om certificaathouders financieel te compenseren voor de geleden schade. Wanneer gaat SAAT hier tegen optreden?

Ik zal meteen de tweede vraag ook voorlezen, als u dat goed vindt. Een vraag van Gago Bogonez , uit Spanje veronderstel ik. De kosten zijn groter, maar ik denk dat dit wordt veroorzaakt door de rechtszaken bij rechtbanken. Ik heb het over de certificaathouders die rechtszaken aanspannen om het geld terug te krijgen dat ze in certificaten hebben geïnvesteerd.

Voorzitter

Dank u wel. Even direct die laatste vraag. Dat is een misverstand. Er zullen zeker juridische kosten mee gemaakt worden, maar die maken wij niet. Die maakt die bank. Onze rechtskundige kosten zijn niet verwaarloosbaar, maar hebben daar niets mee te maken.

Wat betreft de eerste vraag of opmerking. Zoals u wel bekend, hebben wij ook gepleit in de richting van de RvB van Triodos Bank voor een grondige evaluatie, voor een grondige analyse van die evaluatie en voor het trekken van conclusies en niet-vrijblijvende conclusies voor het opstellen van actiepunten met een duidelijke tijdslijn rond die actiepunten. Wij hebben hiervan de indruk gekregen dat de bank zich hier ook serieus op voorbereidt en voornemens is om rond de AvA hier ook passend op te reageren en hier zien we naar uit, met velen hier.

Dank u wel. Dan heb ik nog één vragersteller daar bij microfoon 1, of niet? Ja, u wilde een vraag stellen.

Goedemiddag. Ik ga in het Engels spreken, ik hoop dat jullie me begrijpen of de vertaling gebruiken. Mijn naam is Rob Borthwick. Ik ben een DR-houder, persoonlijk en via mijn bedrijf en net als andere DR-houders hier heb ik aanzienlijke pijnlijke verliezen geleden als gevolg hiervan. Ik ga een opmerking maken en daarna kom ik direct op het SAAT-verslag. Als ik de activiteiten van de bank observeer, is mij uit al deze activiteiten niet duidelijk wat de algemene strategie is om de waarde voor DR-houders terug te krijgen. Ik zie een aantal elementen. Ik zie de nadruk op financiële prestaties. Ik zie de toezegging om ten minste 50% van de ontvangen winst uit te keren. Maar buiten dat soort elementen is het voor mij als DR-houder onduidelijk wat de strategie van de bank is om de waarde van de certificaten terug te krijgen. Als ik kijk naar uw voorstellen van vandaag en de voorstellen van de laatste SAAT-vergadering, dan mis ik opnieuw de nadruk op wat uw algemene strategie is om Triodos te beïnvloeden om te voldoen aan wat volgens mij de strategie van Triodos zou moeten zijn, namelijk het terugkrijgen van de waarde van de certificaten. Of er nu wel of niet een Spaans lid in SAAT zou moeten zitten, interesseert me niet. De vraag is of dat extra lid SAAT effectiever zou maken en Triodos zou beïnvloeden in de richting van een effectieve strategie voor het waardeherstel. Ik denk dat al uw vragen en discussies in dit nogal - als ik een droog verslag mag zeggen, mijn collega maakte een soortgelijk punt - het is niet zo dat we willen dat u alle antwoorden heeft, maar het is eerder dat u moet beschrijven wat u moet doen om de waarde van de certificaten terug te krijgen. Als u dat doet, is dat wat we willen. Als u dat niet doet, werkt een droog verslag met een nogal technocratische reeks vragen niet en is het niet nuttig voor ons. Dank u. (Machine Translation)

[applaus]

Moderator

Voorzitter, zal ik even vertalen voor de mensen in de zaal? Heel kort. Mensen online zullen allicht de vertaling al hebben, dus misschien zal dit dubbelop zijn. De heer – excuseer, ik heb uw naam niet goed gehoord – maar ik heb wel begrepen dat u zowel op persoonlijke titel als via uw onderneming certificaathouder bent. U heeft ook schade geleden met betrekking tot de waarde van de certificaten in uw portefeuille. U heeft een observatie en een vraag ten slotte.

Voorzitter

Ik onderbreek even, want ik denk dat ik de vraag wel kan meenemen in het antwoord.

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

Moderator

Oké. Prima.

Voorzitter

En dan antwoord ik in het Nederlands. Ik hoop dat dat geen bezwaar is.

Moderator

Nog beter.

Voorzitter

De vraag was: Wat zou SAAT nu kunnen doen om de strategie van Triodos te beïnvloeden en daarmee te bevorderen dat de waarde die in de ogen van certificaathouders verloren is gegaan, weer herwonnen zou kunnen worden. En daarop is het antwoord vrij simpel. Daarvoor is precies deze vergadering bedoeld. Want wat is onze rol? Wij zijn uiteindelijk, in zekere zin nog wel minder, maar in ieder geval zijn wij toch nooit meer dan certificaathouders, zeg maar even aandeelhouders in de bank. Die kunnen invloed uitoefenen door op de aandeelhoudersvergadering een standpunt kenbaar te maken en daar een reactie op te vragen. Dus die gelegenheid benutten om in discussie te gaan met het bestuur van de bank. En dan kan natuurlijk, en moet zelfs ook, de strategie van de bank – voor een onderneming in het algemeen, in dit geval van de bank – onderdeel van gesprek kunnen zijn en moeten zijn. In die zin kan ik alleen maar verwijzen naar wat wij zo meteen gaan doen, namelijk u informeren over wat onze insteek zal zijn als we op 17 mei, misschien namens velen van u, misschien namens weinigen van u, maar ik denk in ieder geval namens voldoende namens u, het woord zullen nemen om een oordeel uit te spreken over de prestaties van de bank in het afgelopen jaar en wat wij daarvan vinden en welke conclusies wij verbinden naar de toekomst. Ik hoop dat dat tot uw genoegen zal zijn en voor zover dat het geval is, hebt u de ruimte – ik zeg het nogmaals – om ons uw stem toe te vertrouwen. Maar als u zelf een andere insteek kiest of een scherpere opvatting heeft, dan hebt u natuurlijk ook alle vrijheid om dat te doen in het nieuwe model waarin we zijn beland. Dat is mijn reactie.

Zijn er nog vragen. Zie ik daar nog iemand staan? Ja. Dat is dan de laatste en dan gaan we verder.

De heer Ronk

Mijn naam is Cees Ronk. Ik ben een certificaathouder, al een aantal jaren. Een teleurgestelde overigens, zoals velen. Ik woon in Zeist en we ontmoeten nog wel eens. Dat heeft op een bepaald moment toch bij mij de vraag opgeroepen – en dan ga ik even terug naar uw inleiding – u hebt wat soul searching gedaan in het bestuur, allerlei opties bekeken. Ik denk dat altijd nog een van de opties zou kunnen zijn dat we teruggaan naar waar Triodos goed in is geweest, namelijk het opkopen van de certificaten en weg met de desastreuze Captin. Mijn vraag aan jullie is: hebben jullie ook overwogen om terug te gaan naar het oude systeem als stichtingsbestuur? Zo niet, dan is het vervolg van mijn vraag: ben je bereid als SAAT, alsnog, de positie in te nemen met alles wat je gaat doen voor de certificaathouders, om als uitgangspunt te hanteren: terug naar het oude systeem. Het oude systeem zal u duidelijk zijn.

Voorzitter

Zeker. Dank voor uw vraag. Dit speelt zich af voor mijn voorzittersperiode, maar ik denk dat ik wel een antwoord kan geven, want mijn beeld van de situatie is in ieder geval dat toen op enig moment het oude systeem sneuvelde, dat was omdat er zodanig behoefte was aan verkoop van certificaten en er tegenover zo weinig vraag naar certificaten stond dat de omvang van het daarvoor benodigde bedrag ver zou uitstijgen boven de ruimte die de bank hiervoor krijgt van haar eigen Nederlandse toezichthouder, namelijk 3% van het kapitaal. Dat beeld is niet veranderd. Dus ik begrijp heel goed de heimwee. Nee, laat me even uitpraten. Ik begrijp dus heel goed uw heimwee en het verlangen naar die vroegere periode, die zullen we allemaal wel delen. Maar terugkeer daar naartoe is toen door de bank

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

uitgebreid bekeken en onhaalbaar geacht. Ik denk dat dat oordeel vandaag niet anders zal zijn.

De heer Ronk

Ik wilde weten hoe dat tot stand is gekomen, de mening dat het eigenlijk niet is veranderd. De stemming onder de certificaathouders is, een groot aantal in ieder geval, niet veranderd. De pandemie die we hadden, is voorbij. Het zou best wel kunnen zijn dat de balans tussen vraag en aanbod heel anders ligt op dit moment dan toentertijd toen de beslissing werd genomen. Ik ben een beetje benieuwd hoe de SAAT erachter is gekomen dat de zaak eigenlijk niet veranderd is.

Voorzitter

Nou, dat die vandaag niet is veranderd ... Ik heb niet een kwartier geleden onderzoek gedaan. Maar de bank heeft, voor zover mij bekend, zeer nadrukkelijk en uitgebreid onderzocht of wat u bepleit tot de mogelijkheden zou behoren en of op grond van de beschikbare budgettaire ruimte hiervoor is, die ik u zojuist aanduidde. Het was de stellige inschatting en overtuiging dat dat een fractie was van het bedrag dat nodig zou zijn om in het oude systeem te kunnen functioneren. Ik heb eerlijk gezegd geen enkele reden om dit nu anders in te schatten, hoe zeer het mij dierbaar zou zijn dat ik daar positief op zou kunnen antwoorden en dat die terugkeer mogelijk zou zijn. Natuurlijk begrijp ik de aantrekkelijkheid hiervan heel goed.

Ik kijk even naar mijn voorganger of die er iets aan toe wil voegen? Dan laat ik het hierbij. Dank u. De laatste vraag dan toch. Ik hoor u niet, excuses.

Mevrouw Croese

Ik weet niet of hij het doet.

Voorzitter

Nu wel.

Mevrouw Croese

Mijn naam is Catelijne Croese. Ik ben ook sinds jaar en dag certificaathouder bij Triodos Bank. Mijn vraag is: wat is nu de rol van SAAT ten opzichte van de Triodos Bank als de certificaathouders een eigen plan gaan trekken?

Voorzitter

Nou, die is wat hij in zekere zin altijd was, zij het ingrijpend beïnvloed door de stemming van 23 maart. Vanaf 23 maart hebben de certificaathouders in zekere zin het heft in eigen handen genomen. Als zij dus hun stem willen uitbrengen in de aandeelhoudersvergadering, dan hebben ze daartoe alle ruimte. Wij hebben die ruimte alleen nog maar voor zover wij deze expliciet krijgen. Dus daarmee – ik heb het al vaker gezegd – is onze kerntaak, misschien toch vooral die beschermende rol, en een stukje vertegenwoordiging voor zover gewenst als aandeelhouder.

Mevrouw Croese

Maar u vertegenwoordigt de bank.

Voorzitter

Nee.

Mevrouw Croese

Nou nee?

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

Voorzitter

Ik vertegenwoordig de bank niet.

Mevrouw Croese

Nee, maar u was belangenbehartiger voor de bank en voor de certificaathouders. De boel was al vrij uit het lood, als ik dat mag constateren. Wij waren als certificaathouders niet degenen die op de eerste plaats kwamen voor SAAT. Nu valt de certificaathouder weg en dan is het toch helemaal uit het lood geslagen? Wat is dan nog de positie van SAAT om de belangen van de bank alleen te behartigen?

Voorzitter

Nee. Dat is die ook niet. Voor zover wij een rol hebben en houden, zal die blijven om het zoeken naar een manier om de belangen van bank, certificaathouders en de missie van de bank tezamen naar beste vermogen te bedienen. De mate waarin wij ook de certificaathoudersbelangen kunnen verwoorden, ook in ons stemgedrag in de aandeelhoudersvergadering, hangt af van de mate waarin de certificaathouders dat van ons verlangen. Dat gaan we nu afwachten. Dan zullen we zien hoe substantieel die rol is. Wil jij nog iets zeggen?

De heer Schoors

Ik zou daar op antwoorden: het is niet omdat certificaathouders nu een eigen stem in handen krijgen, wij ze minder zouden wegen in onze beslissing. Dat is totaal niet het geval. We wegen ze evenveel mee als vroeger. Maar jullie hebben gewoon jullie eigen stem gekregen als jullie dat wensen op de vergadering.

Mevrouw Croese

Dan wil ik toch nog vragen, hoe gaat SAAT zich gedragen naar de Triodos Bank als belangenbehartiger? Het evenwicht is toch niet meer hetzelfde? Is er nog een andere rol voor SAAT dan als belangenbehartiger naar Triodos Bank?

Voorzitter

Dat heb ik proberen te zeggen. Het antwoord is dat het in belangrijke mate afhangt niet alleen van u, maar ook van andere certificaathouders. Maar bij de formulering van onze opvattingen, de heer Schoors zei dit heel terecht, weegt voor ons niet hoe groot het aantal is. Wij proberen het totale belang van certificaathouders zo goed mogelijk te bedienen en ik zou u willen vragen om eerst eens te luisteren naar hoe wij ons specifiek zullen opstellen op de inhoudelijke punten die voortvloeien uit de jaarrekening, om maar eens wat te noemen. Ik denk dat u dan een idee hebt van wat onze insteek en onze opstelling zal zijn.

Mevrouw Croese

Dat hoop ik inderdaad, want vooralsnog krijg ik een beetje het gevoel dat Triodos Bank ... Die wordt als eerste genoemd in het rijtje van belangenbehartiging ... of ik daar iets in kan ontdekken dat dat meer naar de kant van de certificaathouders toe gaat dan dat ik nu in ieder geval tot dit moment heb gehoord en wat ik in alle jaren heb ervaren, ook hoe SAAT zich opstelt in relatie tot de certificaathouders en de bank.

Voorzitter

We zullen ons best doen om u niet teleur te stellen. Na afloop straks hoor ik graag van u of dat een beetje is gelukt.

Mevrouw Croese

Oké.

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

Voorzitter

Dank u wel.

Ik wil u voorstellen nu toch verder te gaan.

Moderator

We hebben nog één vraag online van de heer Friki uit Den Haag. Tijdens de vorige vergadering heeft een groep certificaathouders een proteststem uitgebracht waarmee in mijn ogen valide voorstellen zijn verworpen. Mij lijkt dat niet positief om het imago van de bank en het certificaat te verbeteren. Hoe kijkt het bestuur van SAAT daar tegenaan?

Voorzitter

Dat heb ik al gezegd. Wij waren teleurgesteld, maar wij accepteren natuurlijk een meerderheidsbesluit. Zo simpel is het. Ik zei u al dat we de mogelijkheid niet uitsluiten dat we ooit een aantal van deze voorstellen opnieuw zullen aanbieden, maar dan hebben we natuurlijk wel rekening te houden met wat eerder is gebeurd. Ik ga verder. Dank voor uw belangstelling, voor uw vragen.

3. Consultatie ten behoeve van positiebepaling van SAAT ten aanzien van de stempunten op de agenda van de jaarlijkse algemene vergadering van Triodos Bank N.V. op 17 mei 2024

Voorzitter

Ik ga dan nu naar een agendaonderwerp dat een aantal maal al indirect aan de orde kwam. En dat is de consultatie, want dat is het, ten behoeve van onze opstelling ten aanzien van de stempunten op de agenda van de AvA op 17 mei.

Even een korte inleiding mijnerzijds. Zojuist kwam het eigenlijk ook alweer aan de orde. Wij doen ons best om die opstelling te bepalen aan de hand van – let op de volgorde – certificaathouders, bank en missie. We proberen ze echt gelijkelijk te wegen. Dat is niet altijd eenvoudig, maar dat is toch onze taak en we doen dat – nogmaals – namens degenen die dit expliciet willen op de AvA. We hebben inderdaad ook daar kort naar verwezen, willens en wetens deze vergadering vrij ruim gepland voor de AvA, ongeveer een maand van tevoren. Dat geeft u ruimschoots de gelegenheid om te bedenken of u uw stem zelf gaat uitbrengen of uw stem aan ons gaat toevertrouwen. U kunt ons trouwens ook nog een expliciete stemopdracht geven, als u dat zou willen. Dat is voor het eerst dat we dat gaan meemaken, dus nieuw. Dat heeft een vervelende consequentie gehad, dat realiseer ik mij en dat is dat de agenda voor de AvA u maar heel kort voor deze vergadering heeft bereikt. Dat spijt me. We zullen proberen om die timing de komende jaren beter in balans te brengen. Het enige wat ik kan zeggen dat die agenda op zich niet zo verschrikkelijk verrassend is. Het belangrijkste inhoudelijke document, het jaarverslag over 2023, was wel veel eerder beschikbaar en is verspreid en bekend. Ik hoop toch dat u in ieder geval de timing uiteindelijk ervaart als positief. Maar wij horen heel graag van u hoe u dit nieuwe model ervaart en houden graag ook rekening met uw opmerkingen ter zake. Zoals we ook rekening zullen houden met uw commentaar op onze opstelling. Zo meteen hierover meer over hoe we dat gaan doen. We hebben onze finale opstelling nog niet vastgesteld. We zullen dat doen, ook meewegend wat wij van u gaan horen. Als u een blik hebt kunnen werpen op de agenda Triodos die nu zichtbaar zou moeten worden, ja, dan ziet u dat de stempunten gegroepeerd worden besproken. Er gaat een groepje over resultaten, er gaat een groepje over juridische agendapunten, de laatste groep gaat over governance onderwerpen. Wij zijn dus voornemens – zoals we dat misschien de komende jaren blijven doen, in ieder geval dit jaar – om op hoofdlijnen aan te geven wat ons stemvoornemen is voor elk stempunt in de groep en de reden waarom. We bieden u graag de gelegenheid om ook daarop te reageren.

We beginnen met groep Resultaten, 2d, is vaststelling van de jaarrekening. Ik zeg u alvast, eigenlijk in

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

afwijking van wat eerder werd beloofd, vond ik dat het wel heel lang ging duren voordat u hierop mocht reageren, dus we gaan nu eerst kijken naar de resultaten. Dan geef ik daarna de gelegenheid om daar vragen over te stellen. En wat er dan nog resteert aan stempunten behandelen we in een keer. En daarna krijgt u opnieuw die kans. We beoordelen het jaarverslag en de jaarrekening vanuit datzelfde driedelige perspectief. Ik begin even met een heel korte verwijzing mijnerzijds die ik u niet wil onthouden, namelijk naar de strategie van de bank zoals in het jaarverslag te vinden is. Er werd al gezegd dat de strategie misschien toch het belangrijkste ingrediënt van een jaarverslag is. In ieder geval belangrijk genoeg om er even uit te lichten. Wie dat gezien heeft, zal ook de drie thema's hebben gezien, de drie strategische thema's: 'One bank', 'Unlocking our purpose' en 'Frontrunner in responsible finance'. Zo geformuleerd is dat iets waarvan ik denk dat niemand er bezwaar tegen kan hebben. Dat lijkt mij in ieder geval, we hebben zeker geen fundamenteel bezwaar tegen het drietal. Maar ik ben zo vrij om te refereren aan een eerder vernomen formulering die mij heel erg aansprak en die ik nog wel iets korter en kernachtiger vind, namelijk de formulering 'Change finance and finance change'. Dat vond ik eigenlijk een heel mooie samenvatting waarin Triodos Bank zich zou kunnen en zou moeten onderscheiden van haar concurrentie, Change finance and finance change. Dat laatste, dat finance change is eigenlijk wel zo ongeveer wat Unlocking betekent. Unlocking our purpose. De bank, zou ik zeggen en ik hoop u ook, zou al haar stakeholders de gelegenheid moeten bieden om positief bij te dragen aan maatschappelijke verduurzaming. Dat is toch de kerntaak. Dat kan op allerlei manieren, want die stakeholders zijn er ook velen. Dat kan gelden voor de kredietnemers die kredieten krijgen voor pogingen dat te doen. Het geldt ook zeker voor de medewerkers van de bank. Het geldt voor de beleggers die aan de bank een opdracht toevertrouwen. Dat geldt voor de toeleveranciers van de bank. Het geldt voor de zakelijke partners van de bank. En het geldt ook zeker wat mij betreft voor de certificaathouders. De optelsom van al die positieve energie – dat hoef ik u niet te zeggen – is meer urgent dan ooit tevoren. Change finance en finance change. Change finance is ook een belangrijke rol. Dat valt in mijn beleving samen met het frontrunner-schap, frontrunner responsible finance. Ik denk dat we toch in objectiviteit kunnen vaststellen dat de Triodos Bank hier een geweldige bijdrage aan heeft geleverd. Een geweldige bijdrage aan het duurzaamheidsdenken in de financiële dienstverlening. Er is nog veel meer nodig, veel meer nodig, ook urgent en nuttig, actueler dan ooit, allemaal waar. De strijd is nog lang niet gestreden, maar er is wel degelijk tussentijds succes. De bank heeft zich gepositioneerd in die rol en dat is niet onopgemerkt gebleven, ook niet bij de concurrentie. Het gevolg daarvan is eigenlijk dat je misschien moet vaststellen dat de uitzonderlijkheid van Triodos in die zin wat teruggelopen is. Dat is eigenlijk vooral een succesverhaal, onderdeel van een succesverhaal. Ik denk dat de bank zich op enig moment nog eens zou moeten afvragen hoe ze naar de toekomst toe de scherpste erin wil houden en zich nog eens op die rol gaat herbezinnen zonder ook maar iets af te doen aan de betekenis ervan. Dat zou mijn commentaar zijn op deze drievoudige strategische doelstelling.

Dan gaan we nu over naar de drie verschillende onderdelen. U ziet al wat hier staat. We hebben bedacht dat het goed zou zijn om de bestuursleden van SAAT ook een kans te bieden om hun perspectief op elk van die punten te geven. U ziet hier hoe we de resultaten en de berichten van de bank hebben onderverdeeld. Ik begin met de financiële resultaten en geef daarvoor graag het woord aan Koen Schoors.

De heer Schoors

Dank je wel Alexander. Zoals u al hebt gezien, waren de financiële resultaten van Triodos over 2023 meer dan bevredigend. Ik wil erbij vermelden dat dat gebeurde met 82% van de balans die werd geïnvesteerd in activa, niet alleen rechten op financieel rendement, maar ook op sociaal of ecologisch milieurendement. En dat is uitzonderlijk wat betreft andere banken. Triodos is de beste bank op dat vlak. Aangezien Triodos zich richt op kredietverlening aan de reële en positieve economie is het ook zo dat de financiële prestaties altijd in grote mate zullen worden bepaald door de rentemarge, dus door het verschil tussen de rente die zij krijgen als zij lenen en de rente die ze betalen op een deposito. Als

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

gevolg van veranderingen en het internationale en het monetaire klimaat, waren die rentemarges zoals wij allemaal weten, vorig jaar uitzonderlijk hoog. Dit heeft dus voor Triodos geleid tot een heel sterke stijging van de netto rentebaten. Tegelijkertijd was er ook sprake van een beheerste stijging van de kosten, een stijging, maar beheerst. Samen heeft dat er dus voor gezorgd dat 2023 een recordjaar is geworden in termen van winstgevendheid. Er was een sterke daling van de cost-income ratio tot 73% en er was een rendement op eigen vermogen van maar liefst 6,1%. In het licht van de lopende discussies met certificaathouders en de spanningen en emoties hierover zijn we heel blij dat de bank heeft besloten om 75% van die winst terug te geven aan u, aan de certificaathouders in de vorm van – ook alweer een record – dividend. U krijgt € 4,07 per certificaat, dat is € 2,84 finaal dividend. Maar er was ook een interim-dividend van € 1,23 wat voor het hele jaar € 4,07 per certificaat betekent. Dat is ook een vrij groot dividendrendement. Of u nu de intrinsieke waarde neemt, de inventariswaarde of de huidige waarde, het is een heel hoog rendement. We willen echter ook redelijk zijn en ervoor waarschuwen dat veel van de resultaten te danken zijn aan de verbeterde rentemarges, maar dat de bank die niet helemaal in de hand heeft, zelfs grotendeels niet in de hand heeft. Dus als de rentemarges weer sterk dalen, zal de winstgevendheid ook dalen. Toch willen we erbij vermelden dat de bank ook werk heeft gemaakt van kostenbesparingen en efficiëntieverbeteringen en dat deze in 2023 serieus waren, maar niet veel bijdroegen aan de rentabiliteit, omdat ze overschaduwde werden door de toegenomen compliancekosten en juridische kosten. Toch denken wij dat op lange termijn die hogere efficiëntie en die besparingen waar het kan, zullen bijdragen aan een structureel hogere winstgevendheid eenmaal al het zand is gezeteld en alle emoties zijn gedaald. Dus op dat vlak zijn we voor de toekomst zeker positief. Dank u wel voor mijn tijd.

Voorzitter

Hartelijk dank. Ik zei al dat ik graag de bestuursleden het woord geef. Daarna, als we deze punten hebben afgehandeld, horen wij graag uw commentaar. Ik geef nu graag het woord aan Jolande Sap over het onderwerp impact.

Mevrouw Sap

Dank je wel, Alexander. Mijn bijdrage zal gaan over de maatschappelijke impact die Triodos in 2023 heeft gemaakt. Dus niet zozeer over de impact naar de certificaathouders toe, hier heeft Alexander natuurlijk ook al het nodige over gezegd en wij wachten ook met smart de evaluatie van de MTF af en daar voelen we ook de pijn. Maar als je kijkt naar de maatschappelijke impact van Triodos in 2023, dan zien we eigenlijk een heel mooi beeld. Met geld positieve maatschappelijke impact maken, is natuurlijk de kern, het hart van de missie van Triodos. Van oudsher maakt de bank daarbij een onderscheid dat Alexander in de strategie miste, maar wat je bij de impact wel terugziet, tussen Change finance en finance change. En als ik dan begin met die laatste, het financieren van maatschappelijke verandering. Dan zien we allereerst dat Triodos in 2023 meer financieel kapitaal ter beschikking had waarmee die impact gemaakt kan worden. Dat kapitaal is gegroeid van € 22,6 naar € 23,2 miljard. Meer kapitaal is ook meer mooie impact. Wat Triodos in 2023 ook gedaan heeft, is een nieuwe verscherpte visie gemaakt op waar dan die grote maatschappelijke transitie vandaan moet komen. Een zeer lezenswaardig stuk. En heeft dat ook verbonden aan de vijf transitithema's die Triodos al langer hanteert. Die vijf thema's zijn de energietransitie, de grondstoffentransitie, de voedseltransitie, de maatschappelijke transitie en tot slot de welzijnstransitie. Op al die vijf thema's geeft Triodos in het jaarverslag niet alleen de cijfers, wat is er gerealiseerd op die terreinen, maar ook – en dat is voor het eerst het afgelopen jaar – hele inspirerende prachtige klantverhalen. Wij zouden Triodos ook echt willen aanmoedigen om dat te blijven doen, want met die verhalen zie je pas echt wat de impact is. Dan kijk je door de cijfers heen naar wat het met mensen doet. De bank heeft een eigen methodiek ontwikkeld om impact te meten. Dat heet de Prism tool en hiermee brengt de bank in kaart wat de verschillende projecten bij klanten aan positieve en negatieve impact heeft. Het mooie is dat die tool in 2023 voor zakelijke klanten ook beschikbaar is gekomen in de vorm van een mooie app. Dat geeft dus meer inzicht in de eigen bedrijfsvoering en dat

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

is ook heel belangrijk voor een belangrijke doelstelling van Triodos voor de hele gemeenschap, de doelstelling As one to zero. Die heeft u waarschijnlijk al eens gehoord. Dat is een doelstelling die Triodos in 2021 heeft gehanteerd en waarmee Triodos toen enorm voorop liep. Die doelstelling behelst dat Triodos in 2035 niet alleen voor haar eigen operaties, maar ook voor de operaties van haar klanten neutraal wil uitpakken op het klimaat. Uit het jaarverslag blijkt ook dat de bank goed op spoor ligt om dit doel te bereiken. Er wordt nu voor het eerst inzage gegeven in een tussendoel en dit tussendoel blijkt overscored te zijn, dus dat vinden wij heel positief. Wat de bank in 2023 ook voor het eerst heeft gedaan, is dat zij die impact nog grondiger gaat meten en hier samenwerkt met een sociale onderneming op dit terrein, het Impact instituut, en laat zien voor een belangrijk onderdeel van de portefeuille, de duurzame energieportefeuille, wat hier nu precies de klimaatimpact en de sociale impact van is. Natuurlijk is die voor een groot deel positief, maar ook bij schone energie zie je negatieve impact. Onder andere in de sfeer van mensenrechten, toch impact op schaarse grondstoffen en door dat inzicht kun je scherper gaan sturen. De bank geeft ook aan dat ze dat wil gaan doen. Dat wat betreft het financieren van verandering. Als het gaat om change finance, om het veranderen van de financiële sector, rapport de bank hier dat er een heel actieve lobby is geweest op zowel internationaal, Europees als Nederlands niveau. Die lobby heeft deels succes gehad, maar is ook taai geweest. Dat laat de bank ook zien in haar rapportage. Het is heel belangrijk dat vooruitstrevende krachten die lobby blijven voeren, omdat de tegenkrachten eigenlijk wereldwijd, maar ook Europees steeds groter worden. De bank vermeldt ook dat ze zich als eerste bank heeft aangesloten bij een wereldwijde campagne voor een non-proliferatieverdrag voor fossiele brandstoffen. Ik kende die campagne eigenlijk nog niet en het is goed om te weten dat wij ons er ook als burgers allemaal bij kunnen aansluiten. Ik heb me hier vanochtend bij aangemeld, mocht u dat ook interessant vinden ... Wat die campagne doet, is proberen tot een verdrag te komen waar landen zich aan gaan verbinden, wat uitsluit dat er nog nieuwe fossiele bronnen in de wereld worden aangeboord. Als dat zou lukken, zouden we een heel mooie stap zetten. Een laatste punt bij change finance is dat Triodos nummer 3 in de mondiale bankentop is geworden en daarmee eigenlijk ook laat zien dat zij die koplopersfunctie weet vast te houden. Ook nu andere banken langzaam hun stappen gaan zetten op deze weg van verduurzamen, is Triodos toch een onbetwiste koploper. Dus samengevat kom ik tot het oordeel dat impact, maatschappelijke impact in 2023 een heel goed jaar is geweest voor Triodos. Er ligt een vernieuwde visie achter de vijf transitithema's, One to zero ligt goed op schema, Triodos slaagt erin om koploper te blijven en zorgt in een snel polariserende wereld voor een noodzakelijk en krachtig geluid voor positieve maatschappelijke verandering.

Voorzitter

Hartelijk dank Jolande. Ik geef nu graag het woord aan Tarique Arsiwalla voor kostenontwikkeling, beleggingsresultaten en risicobeheersing.

De heer Arsiwalla

Dank je wel. Ik zal allereerst de kostenontwikkeling wat verder doorspreken. Aanhakend eigenlijk op Koen Schoors is een belangrijke parameter in de bancaire sector ... Ben ik niet te verstaan? Ben ik nu wel te verstaan? Goed, iedereen kan mij goed verstaan? Ik wil het allereerst over de kostenontwikkeling hebben. Tegelijkertijd heeft Koen Schoors hier al best veel over verteld. Maar toch even die belangrijke indicator. In de bancaire sector is het de cost-income ratio. Die is sterk verbeterd het afgelopen jaar. Die is de afgelopen jaren vaak rond de 80% geweest en afgelopen jaar 73%. Dus een flinke verbetering. Een belangrijk onderdeel van die verbetering is wel de specifieke rentesituatie geweest het afgelopen jaar. Dus hier verwachten we wel een normalisering naar de toekomst toe. Als je toch even wat specifiek naar de kostenontwikkeling gaat kijken, dan zie je eigenlijk twee kostengebieden die wat gestegen zijn. Enerzijds zijn dat de personeelskosten die ongeveer 10% zijn gestegen. Ik denk door vrij heldere redenen. Er zijn ongeveer veertig mensen bijgekomen, met name op compliance en op anti-witwasactiviteiten. Dat zijn natuurlijk activiteiten waar banken terecht flink op gewezen worden om hier hun rol te pakken. Anderzijds zijn de operationele kosten behoorlijk gestegen, met z'n 17%. Toch

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

wil ik daar graag vermelden dat de litigatiekosten hiervan best een flink deel zijn geweest met ruim 8 miljoen euro het afgelopen jaar. De bank is al een tijdje geleden begonnen met veranderingen in het operationele model en verwacht in de komende jaren de kostensituatie steeds beter te managen waardoor het weer een positief effect heeft op de cost-income ratio. Door de rente-ontwikkelingen die weer wat zullen normaliseren, verwachten we dat die cost-income ratio die nu dus 73% was, wel onder druk kan komen te staan en daardoor blijft dus die continue aandacht op kosten voor de bank iets wat we graag willen meegeven.

Het andere thema gaat over de beleggingsresultaten van de bank. We zien dat het beheervermogen van de bank licht is gestegen het afgelopen jaar. Dat is deels onderliggend door stijgende aandelenkoersen die eigenlijk voor een deel zijn gecompenseerd door lagere instroom van nieuwe mandaten. Dat zie je ook terug in de fees en de commissies die iets zijn gedaald ten opzichte van 2022. Tegelijkertijd zijn er heel mooie ontwikkelingen die wij ook graag ondersteunen. Triodos heeft actief bij de Europese Commissie geadviseerd hoe de SFDR, dat is een bepaalde regulering waarbij de transparantie tussen de fondsen scherper wordt, op een eenvoudige manier beleggingsfondsen kan beoordelen op de impact die ze maken. We weten dat – en dat wordt ook bevestigd in de markt – Triodosfondsen het qua impact ook heel goed doen. Dus dit is een heel positief iets als dit ook verdere doorgang gaat vinden vanuit Europese wetgeving.

Ten slotte over de resultaten van de fondsen. Die zijn niet zozeer in het jaarrapport te vinden, maar wel in een persbericht dat later is gekomen. Tegelijkertijd denken we dat wat meer detail wenselijk zou zijn, zodat we ook nog de benchmarking ten opzichte van andere fondsen in de markt beter zouden kunnen doen. Dat is iets wat wij ook graag meegeven aan het bestuur.

Dan ten slotte de risicobeheersing. Dat is een heel uitgebreid stuk dat heel gangbaar is voor een bank. Eigenlijk worden alle mogelijke risico's hier goed onderzocht en onderbouwd hoe de bank hiermee omgaat. Eigenlijk denken wij dat misschien wel de grootste risico's op dit moment zijn de onzekerheid rondom certificaten. Dus de gestegen advieskosten waarover ik het zojuist al had, dreigende schadeclaims, dat zijn allemaal zaken waar de bank ook veel tijd mee kwijt is en die als zodanig ook een risico kunnen vormen.

Ten slotte de provisiepot die daaraan gelinkt is. Die is onveranderd ten opzichte van het afgelopen jaar en staat op ongeveer € 7 miljoen. Dank u.

Voorzitter

Hartelijk dank. Dan geef ik graag het woord aan Roelien over remuneratie en personeelsbeleid.

Mevrouw Ritsema van Eck

Dank je wel, Alexander. Graag deel ik met jullie mijn observaties over het personeels- en beloningsbeleid uit het jaarverslag van 2023. Om een frontrunner te blijven, heeft Triodos Bank zich ook het afgelopen jaar beziggehouden met het opnieuw inrichten van het target operating model. Tarique verwees er al even naar. Dit om een meer effectieve en efficiënte organisatie te worden, over de verschillende landen heen. Doel is het creëren van onze bank, One team, one mission. Uitkomst van deze herinrichting is dat de Triodos Bank zich zal blijven richten op continue verbetering, efficiëntie en ontwikkeling en zij zal dit ook van haar medewerkers vragen. Daarnaast is in het jaarverslag veel aandacht voor equity, diversity en inclusion. Triodos Bank heeft de ambitie om een diverse organisatie te zijn en daarmee een afspiegeling van de communities waarin zij opereert als ook van haar klanten. Het afgelopen jaar is een heel belangrijke stap gemaakt door een equity-, diversity- en inclusionbeleid te ontwikkelen. De Triodos Bank heeft daarmee drie doelstellingen geformuleerd, namelijk op het gebied van gender, het creëren van bewustzijn omtrent dit thema en inclusieve recruitment en benoemingen. Graag zou ik de Triodos Bank willen uitdagen deze waardevolle doelstellingen nog concreter te maken. Inzake de beloning van medewerkers hanteert de Triodos Bank een internationaal belonings- en benoemingsbeleid. Dit beleid gaat uit van een eerlijke, bescheiden beloning die medewerkers faciliteert in een goede manier van leven en het leveren van een maatschappelijke bijdrage enerzijds en het

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

acteren binnen de financiële sector met de bijbehorende in- en uitstroom anderzijds. De ratio tussen het hoogste fulltime-salaris en het gemiddelde salaris is 4.9 wat ruimschoots onder het maximum van 7 zit. Tot slot nog het volgende. Ondanks de turbulente tijden blijft de betrokkenheid van de Triodos medewerkers met 7.4 hoog en ruim 80% van de medewerkers is trots op de bank. Een hele prestatie, maar vooral zeer waardevol om te constateren dat de medewerkers onverminderd betrokken blijven bij de missie van hun bank. Dank jullie wel.

Voorzitter

Hartelijk dank. Dames en heren, ik onderbreek nu de behandeling van deze stempunten om u de kans te bieden om op dit eerste stuk te reageren als u dat wilt, zodat wij dat kunnen verwerken in onze finale opstelling. We zitten hier niet om uw vragen aan de bank te beantwoorden. Wij staan op dit moment voor de opdracht om uw vragen aan de bank te noteren en wellicht tot de onze te maken.

Ja, ik ga naar microfoon 1. Ga uw gang.

De heer Greven

Dank u wel voorzitter. Mijn naam is Daan Greven, certificaathouder uit Eindhoven en tevens bestuurslid van de stichting Certificaathouders Triodos Bank. U bent als SAAT eigenlijk de enige aandeelhouder, dat is een feit, en daarmee tevens denk ik niet de vertegenwoordiger van de certificaathouders, ook al weet ik dat onder het onder het One share, one vote-model die rolverdeling wat gewijzigd is. Ik zou naar aanleiding van uw bespreking van de jaarrekening wel een aantal punten de revue willen laten passeren en daar toch uw opinie bij vragen.

Ik begin even met de financiële resultaten, zoals naar voren gebracht door de heer Schoors. Hij zegt dat 82% van de balans in iets van vastrentende activa zit. Als ik naar de balans kijk, zie ik dat 68% van die balans over de afgelopen jaren in leningen zit, leningen en hypotheek. Dat betekent dat 32%, en dat is eigenlijk structureel over de afgelopen jaren, in elk geval in lager renderende activa zit, heel veel bancaire deposito's en staatsdeposito's. Ik wil even mijn verhaal af maken en geef ik de gelegenheid om hierop te reageren. Met name dat laatste stuk, die rentemarge waarover u sprak, leidt tot een aanzienlijke, ook door het gewijzigd beleid van de ECB, stijging van de rentemarge. Waar ik ook een vraag over heb, is hoe u aankijkt tegen het beleid van de bank waar het gaat om het bevorderen en het vergroten van de fee-inkomsten. Dat is enkele jaren geleden als een speerpunt geformuleerd. Ik hoor en lees hier niets meer over en ik zie de fee-inkomsten ook niet echt omhoog gaan.

Dan de cost-income ratio. Die is inderdaad gedaald van 80% naar 73%, 80% over de afgelopen jaren. De heer Schoors en de heer Arsiwalla gaven al aan dat wordt gesproken over een normalisering naar de toekomst toe. Die rentemarge zal dit jaar wat lager uitvallen. Hoe kijkt u aan tegen de normalisering van die cost-income ratio? Denkt u dat die weer teruggaat in de richting van 80%? Hoe positioneert u dat in de doelstellingen van de bank om een aanzienlijk hoger rendement op eigen vermogen te gaan realiseren wat weer ten goede moet komen aan die groep van aandeelhouders die hier zit?

De heer Schoors raakt daarbij ook even het dividend aan dat naar 75% omhoog is getild. Dat klopt over het boekjaar 2023. Als ik kijk naar de boekjaren 2019 tot en met 2023 komen we met die 75% op een gemiddelde uitkering uit van 55%. Als die 75% dit jaar 50% was geweest, dan waren we uitgekomen op gemiddeld 50%. Boekjaar 2019 is overigens nul euro uitgekeerd. We lopen daar nog iets achter. Dat dividendvoorstel wordt in mijn ogen door Triodos Bank als een soort gunst naar de certificaathouders toe gebracht, als: Kijk eens wat wij doen, 75% dat is toch een behoorlijke hoge uitkering. Mijn vraag aan u is: Hoe beoordeelt u structureel, dus meerjarig, deze dividendum uitkering en wat zou uw ambitie zijn qua uitkering voor de komende jaren?

En dan ga ik nog even naar de heer Arsiwalla, waar het gaat over kosten, beleggingen en risicobeheersing. Ik wil met name eigenlijk op het stukje risicobeheersing ingaan. De bank noemt zelf ook in het jaarverslag twee posten in Engeland die tot een behoorlijke stijging van de impairmentkosten hebben geleid in de jaarrekening. Maar u noemt ook de schadeclaims die boven de markt hangen en boven de bank hangen. Hoe kijkt u ertegenaan dat in de jaarrekening, in de cijfers van de jaarrekening,

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

laat ik het heel expliciet maken, geen rekening is gehouden met de omvang van deze schadeclaims in de presentatie van de cijfers? De accountant heeft er natuurlijk een handtekening onder gezet, maar ik zou graag van u vernemen hoe uw inschatting is ten aanzien van het realisatiegehalte van die claims in het perspectief van de jaarcijfers. Daar wil ik het even bij laten.

Voorzitter

Dank u wel. Ik aarzel nog even. Laten we nog even kijken of er nog verdere vragen zijn en ze misschien gecombineerd beantwoorden. Dat lijkt mij effectief. Bij microfoon 2.

De heer Janssens

Goedemiddag. Dank u wel. Mijn naam is Janssens, Voorschoten. U kent mij van Triodostragedie.nl. Ik zou eigenlijk een oproep willen doen aan u als voorzitter om wat minder enthousiast te zijn over het verslag. U haalde de oude slogan aan van Finance change, change Finance. En u zei bij change finance: geweldig. Toen dacht ik dat dat wel heel cynisch is als je bedenkt hoe de finance, de financiering, veranderd is ten aanzien van het eigen vermogen. Dan roep ik toch even op om werkelijk dat drievoudige perspectief voor ogen te hebben. Voor certificaathouders is die change finance natuurlijk helemaal niet geweldig geweest in het afgelopen jaar. Die is uitermate teleurstellend geweest. Ik vind dat enthousiasme daarover niet op zijn plaats.

Voorzitter

Dank u wel. Zijn er nog vragen digitaal binnengekomen?

Moderator

Nee.

Voorzitter

Dan denk ik dat ik nu overga naar de beantwoording. Dan geef ik eerst maar even het woord aan de heer Schoors. Excuus, u krijgt straks nog een kans.

De heer Schoors

Bij de eerste vraag over die 82% had ik het over triple bottomline assets. Dat is een stukje van de balans waarbij de bank berekent welk deel van de activa in zaken zit die niet alleen financieel rendement opbrengen, maar ook gericht zijn op milieubaten of sociale baten. U had mij begrepen alsof het puur vaste rente was, maar dat was niet mijn bedoeling. Het is een misverstand, no problem. Uw inhoudelijke vraag over de cost-to-income ratio, die is inderdaad voor een groot stuk gedaald door de exceptioneel hoge rentemarge. De bank doet structurele inspanningen die reëel zijn om de kosten te laten dalen, maar zoals ik zei, worden die momenteel eigenlijk weggeveegd door de litigatiekosten en die houden elkaar in balans. Maar de inspanningen zijn wel echt. Dus op termijn gaan we er vanuit dat we de hele relatie kunnen stabiliseren en op orde krijgen, dat de litigatiekosten op een bepaald moment betaald of niet betaald zijn, maar in ieder geval duidelijk zijn en verdwijnen. Maar die structurele bezuinigingen blijven wel staan. Dus ik denk op termijn dat we wel degelijk onder de 80% gaan, maar dat we waarschijnlijk volgend jaar een beetje zullen stijgen, omdat inderdaad die rentebaten zullen dalen. Ik hoop dat dat een antwoord is op uw vraag.

En dan uw laatste vraag over de dividenduitkering - pay out ratio - van 75%. Nu is het zo dat het voor banken gemiddeld 50% is. U verwijst naar 2019, maar dat was natuurlijk de aanloop van de coronacrisis en toen heeft de ECB banken gevraagd om geen dividend uit te keren en de meeste banken hebben dat gedaan, dus er was voor alle banken nul procent. Dus de 75% of, zoals u zelf zei de gemiddelden van 55% op langere termijn, is eigenlijk in comparatief perspectief hoog. U kunt zeker niet stellen dat de bank weinig dividend uitkeert. Uw vraag was hoe dit er in de toekomst uitziet. Ik denk dat het misschien een goed idee is dat de bank zou proberen om in de toekomst niet een hoger dividend uit te

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

keren om deels tegemoet te komen aan de zorgen van certificaathouders, maar en ik moet er ook een grote 'maar' bij plaatsen, hetgeen de bank niet uitkeert, kan de bank natuurlijk reserveren en investeren in toekomstige activa die toekomstige winst opbrengen. Dus hoe meer je nu uitkeert, hoe minder winst je hebt in het volgende jaar. Je hebt dan wel een hoger percentage van de winst, maar de winst zal lager zijn. Dus je moet dat ook in perspectief zien. Er zijn communicerende vaten en het zal voor een stuk van de wijsheid van de bank afhangen wat zij daar beslissen.

Voorzitter

Hartelijk dank. Nog kort even de heer Arsiwalla.

De heer Arsiwalla

Hij doet het nog niet.

Voorzitter

Ik maak van de gelegenheid gebruik om even te reageren op het punt van de heer Janssens. Change finance gaat in mijn perspectief over de rol die bank speelt in de wereld van de financiële dienstverlening. Daar gaat het over. Ik denk dat de bank zich van meet af aan heeft gekenmerkt door aandacht te vragen voor dat duurzaamheidsperspectief als wezenlijk ingrediënt daarvan. Dat is de veranderingsdoelstelling die ik hier in de schijnwerper plaats. Over de manier waarop de bank dat gedaan heeft en het succes daarbij geboekt, ben ik buitengewoon positief. Dat staat los – zoals ik het nu ook formuleer – van uw zorgen die ik ook begrijp. Maar de waardering voor die vooroplopende radicaliserende, als je het zo mag noemen, vormende rol van Triodos Bank staat wat mij betreft recht overeind.

De heer Janssens

Maar een van de onderdelen ...

Voorzitter

Ho ho, ik geef u even niet het woord. Ik wil eerst even de heer Arsiwalla de kans geven om te reageren.

De heer Arsiwalla

Ik zal nog kort ingaan op de vraag over de provisiepot. Ik heb ook bewust genoemd dat die gelijk is gebleven van 2022 naar 2023. In het jaarrapport staat er verder ook bijgeschreven waarom dat zo is. De provisies worden uitsluitend genomen als zowel de kans als ook het bedrag, dus beide, voldoende zekerheid geven. Blijkbaar is dat in ieder geval in het afgelopen jaar niet zo geweest waardoor dus de provisie ongewijzigd is gebleven en de accountant dat ook als zodanig heeft goedgekeurd.

Voorzitter

Akkoord. Ik ga verder met ...

De heer Janssens

Mag ik nog reageren op wat u net zei?

Voorzitter

U mag dat zo meteen even, maar ik begrijp dat u ook nog even wilt reageren en dan ben u als eerste aan de beurt.

De heer Greven

Twee kleine opmerkingen. Ik vind het een beetje opmerkelijk en ook wel een beetje heel aardig dat de heer Schoors een aantal keren over we spreekt als hij het over de cost-income ratio heeft en de trend daarin, alsof de heer Schoors op de stoel van de CFO van de bank zit. Dat vind ik wel heel bijzonder.

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

Voorzitter

Maar dat is niet zo hoor. Ik kan u geruststellen.

De heer Greven

Nee. Dat begrijpen we heel goed.

De heer Schoors

We als aandeelhouders, jullie dus.

De heer Greven

Maar we als aandeelhouders hebben geen invloed op die cost-income ratio. Dat is namelijk de makke van ons als we.

De heer Schoors

Dan verontschuldig ik me voor het persoonlijk voornaamwoord.

De heer Greven

De dividenduitkering. We hebben over 2019 inderdaad geen dividend ontvangen, dat klopt, boekjaar 2019. En dat werd inderdaad verordonneerd door de ECB in dat jaar. Althans, het was begin 2020: beste banken, keer maar niets uit, want jullie hebben misschien dat eigen vermogen nodig voor allerlei verliezen die opkomen. Ik wil even een referentie maken naar de Rabo-certificaten. Ik weet dat Rabo-certificaten een wezenlijk ander product zijn, maar Rabo heeft eind 2020 de ingehouden rente-uitkering op die certificaten wel ingehaald door als het ware stock-certificaten uit te keren. Daar had Triodos natuurlijk ook voor kunnen kiezen om alsnog iets te kunnen doen over dat boekjaar 2019. Het is jammer dat dat niet gebeurd is.

Voorzitter

Dank u wel. De heer Janssens wilde ook nog kort iets zeggen, begrijp ik?

De heer Janssens

Ja, want ik vind dat u erg makkelijk het onderscheid maakt tussen de financiële sector en het eigen opereren van de bank. Het oude systeem dat gebaseerd was op NAV en een eigen verhandelingsstelsel werd in stand gehouden, omdat het een goede verbinding had met de reële economie, omdat het geen speculatie toestond. Dat was ook Change finance. Dat is eigenlijk overboord gezet door de bank.

Voorzitter

Ja.

De heer Janssens

Dus ik vind wel degelijk dat dat ermee te maken heeft. En misschien dat ik daar gelijk iets over kan opmerken naar aanleiding van het verhaal van mevrouw Sap over die impact. Ze heeft het ook over de maatschappelijke impact. Volgens mij wordt er door niemand uit de zaal aan getwijfeld dat de bank daar goede dingen doet. Maar impact gaat ook naar die certificaathouders. Dat is ook impact.

Voorzitter

Zeker.

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

De heer Janssens

En dat heeft ook weer gevolgen. We lezen in de kranten natuurlijk ook vooral over ons, ontevreden certificaathouders, dat is ook impact.

Voorzitter

We zijn ons daar wel van bewust. Dat kunt u van op aan. Ik kijk naar microfoon 1.

Dank u, mijnheer de voorzitter. Het is opnieuw Rob Borthwick uit het Verenigd Koninkrijk. Wat betreft de laatste presentatie, waarin u sprak over de drie doelstellingen van Triodos Bank en de drie doelstellingen van de SAAT voor de bank, ben ik bang dat u en uw collega's te zelfgenoegzaam zijn in hun beschrijving van de impact van de bank. Ik zou willen suggereren dat we alleen in de zin van een positieve recente financiële prestatie een dubbelzinnig succesvolle prestatie van de bank in de toekomst kunnen zien. Ik zeg dat eenvoudigweg omdat ik erken dat het een positief jaar is geweest in termen van dividend en als ik tegen de heer Schoors en anderen mag zeggen, zou ik alleen maar willen zeggen dat ik als certificaathouder van de bank verwacht dat zij het maximaal mogelijke uitkeert, met inachtneming van haar toekomstige investeringscapaciteit. Ik denk er dus andersom over: betaal mij nu maar uit als de bank in staat is om haar prestaties in de toekomst op peil te houden. Ik weet dat deze dingen met elkaar spelen. Maar wat betreft de andere twee elementen, de algehele milieu-impact van de bank, denk ik dat die niet zo positief kan worden gezien als mevrouw Sap suggereerde, simpelweg omdat het onduidelijk is hoe duurzaam de bank presteert, aangezien het gevolgen heeft voor certificaathouders. Oké? Je kunt dus niet weten of de invloed van de bank op een investering in groene en milieuprojecten zal voortduren en door anderen zal worden overgenomen zonder te weten wat het resultaat is voor de investeerders. Met andere woorden, de certificaathouders. Dus als we denken aan andere banken, commerciële banken die kijken naar wat Triodos ons laat zien, zullen ze in tactische zin positieve milieuresultaten laten zien, maar in meer strategische zin weet je het niet, omdat je niet weet wat de uitkomst zal zijn voor certificaathouders en als de waarde van de certificaten laag blijft, is dat een heel slecht investeringssignaal voor een milieuproject en niet duurzaam. Dus als ik nadenk over hoe u dit beschrijft, heb ik het gevoel dat u te zelfgenoegzaam bent. Wat wij als certificaathouders echt nodig hebben, is dat u druk uitoefent om ervoor te zorgen dat de financiële prestaties van de bank positief blijven, dat de uitbetaling aan certificaathouders waar mogelijk wordt vervroegd en dat u zich ten slotte buigt over de bredere kwestie van de relatie tussen deze twee positieve elementen en de waarde van certificaten gezien de bestaande aandeelhoudersbasis, die ik erken als een soort probleem voor de bank in het algemeen. Het belangrijkste punt is wat er met de bank zal gebeuren. SAAT kan het toejuichen, maar de andere twee gebieden vind ik te zelfgenoegzaam. (Machine Translation)

Voorzitter

Dank u wel. Ik ga zo meteen mevrouw Sap vragen hierop te reageren. Zijn er verder nog vragen? Die neem ik dan eerst even tot me. Microfoon 2.

De heer Gerritsen

Erik Gerritsen uit Utrecht. Ik wilde graag reageren op twee punten die 17 mei aan de orde komen. In de eerste plaats de dividend waar we het net ook al even over hadden.

Voorzitter

Ik onderbreek u. Daar komen we nog toe.

De heer Gerritsen

Oké.

Voorzitter

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

Het gaat nu alleen maar over de reactie op het jaarverslag 2023.

De heer Gerritsen

Dan kom ik terug, want ik heb nog een vraag die ook later terugkomt. De enquête, de handelingsfaciliteit.

Voorzitter

Die komt ook later.

De heer Gerritsen

Die komt ook op een later moment.

Voorzitter

Ja. Die hoort bij een ander stempunt.

De heer Gerritsen

Sorry.

Voorzitter

Nee hoor, niet erg. De heer Ronk.

De heer Ronk

Voorzitter, een korte vraag denk ik. De SAAT heeft het bestuur van de bank mandaat gegeven voor 2023. Meestal is dat een plan en budgetten die erbij horen. Die worden geaccordeerd: ga je gang. Nu is het jaar voorbij, maar ik heb Koen nog niet erg veel horen zeggen over behaalde resultaten en de geprojecteerde resultaten die in het begin van het jaar werden vastgesteld door de bank. Dus ik vroeg me eigenlijk af of er nog onderdelen zijn die de stichting aan de RvB wil meegeven voor verbetering van.

Voorzitter

Ik moet u toch even corrigeren. De aandeelhouders en de SAAT in dit geval in het bijzonder, keuren niet een begroting goed of geven mandaat voor specifieke plannen. Wij beoordelen wat er gebeurd is. Dat kunnen we natuurlijk leggen naast wat de bank van plan was, want de bank zegt daar natuurlijk wel degelijk iets over.

De heer Ronk

Daar vraag ik dus naar.

Voorzitter

Daar hebt u de heer Schoors wat mij betreft vrij uitgebreid over horen spreken. Ik wil hem wel vragen om dit nog even samen te vatten. Maar onze rol moet wel duidelijk zijn. Die is beperkter dan u naar mijn idee suggereerde. Ik kijk even om me heen. Wil de heer Schoors hier nog iets over zeggen?

De heer Schoors

We gaan inderdaad niet over de begroting van de bank en we keuren die ook zeker niet goed. Dat is voor de Executive Board. Daar hebben we niet veel over te zeggen. Natuurlijk weten we iets over de plannen van de bank zoals ze in het jaarverslag staan. Met betrekking tot toekomstige strategieën, kostenbesparingen heb ik daar al over gezegd wat ik erover wilde zeggen, namelijk dat ik denk dat dat de juiste weg is en dat die kunnen bijdragen, als het stof eenmaal gaat liggen, aan een structurele verbetering van de winstgevendheid.

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

De heer Ronk

Zou u die bevoegdheid willen hebben, om de begroting goed te keuren?

Voorzitter

Dat vraagt om een herziening van het Burgerlijk Wetboek. Dat krijgen we niet voor elkaar.

De heer Ronk

Heel graag, maar helaas.

Voorzitter

Koen wel, geloof ik. Ik geef het woord aan mevrouw Sap.

Mevrouw Sap

Nu doet hij het weer niet. Wij worden hier aan deze zijde gepest door de microfoons. De bevoegdheid om de begroting goed te keuren, heeft de RvC natuurlijk wel. Dat ligt wel ook echt in goede stevige handen bij deze bank.

De opmerking over een eigenlijk te positieve inschatting van de maatschappelijke impact van de bank kan ik in zoverre plaatsen dat u eigenlijk zegt: voor de lange termijn positieve impact van de bank, zowel de maatschappelijke impact als de lange termijn positieve financiële resultaten, is het van cruciaal belang dat de bank de relatie met de certificaathouders herstelt en dat de bank ook concreet perspectief kan geven aan de certificaathouders dat de waarde van de certificaten gaat herstellen. Vertrouwen en waardeherstel hangen natuurlijk samen. In mijn verhaal heb ik die relatie niet benaderd, maar het belang van een goede werking van die MTF en het belang van dat vertrouwensherstel zullen wij zeker op de AvA benadrukken. Dat heeft collega Alexander natuurlijk ook al in het begin van het verhaal benadrukt. Dus ik vat dit eigenlijk op als een aanmoediging dat wij er ook goed op letten bij de AvA dat onze verhalen niet allemaal kleine deelperhaaltjes worden, maar dat we dat in het grotere geheel plaatsen. Dus punt goed begrepen.

Voorzitter

Hartelijk dank. Dames en heren, ik stel voor dat we nu verder gaan met de behandeling van de agenda en de resterende stempunten de revue laten passeren. Wij hebben goed geluisterd en wij zullen onze opvattingen over de resultaten 2023 nog verder heroverwegen. Ik zeg u alvast dat wij van plan zijn om ruim voor de 17 mei op onze website een samenhangend verhaal te presenteren waarin u wat u zojuist hebt gehoord, in onderlinge samenhang zult kunnen nalezen om er uiteindelijk misschien ook uw eigen conclusies aan te verbinden. Wat resteert er nog aan punten? Ik loop ze even met u door.

In de eerste plaats hebben we de kwestie van het dividend over 2023. Daar is eigenlijk al het nodige over gezegd. U weet het: totale dividend € 4,07 per certificaat. Daar is al veel positiefs over gezegd en ik hoef er eigenlijk niet heel veel meer aan toe te voegen. Een welkom gebaar was het zeker in de richting van u allen. Dus wij zijn voornemens – het zal u niet verbazen – voor het dividendvoorstel te stemmen.

Dan hebben we vervolgens de kwestie 4a en 4b., de dechargekwesties. De decharge van de leden van de RvB en van de leden van de RvC over het 2023 gevoerde beleid respectievelijk gehouden toezicht. Dat heeft allemaal betrekking op 2023 zeg ik toch maar even, niet op wat in eerdere jaren is gebeurd. Uit het vorige deel van deze vergadering zal het duidelijk zijn dat wij grosso modo heel positief zijn over de zakelijke resultaten die de bank heeft gerealiseerd over het afgelopen jaar. Des te meer - zeg ik ook maar - valt het te betreuren dat de introductie van het nieuwe platform zozeer heeft teleurgesteld, velen van u, maar ook ons, qua transactievolume en koersontwikkeling, en zeg ik toch ook nog maar dat het platform qua toegankelijkheid echt te wensen overliet, zo niet overlaet. U weet de geschiedenis en het

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

vervolg erop. De RvB van de bank heeft mede op ons aandringen het initiatief genomen tot een gedetailleerde kwantitatieve en kwalitatieve evaluatie van deze ervaringen. Wij juichen dat zeer toe. Wij rekenen erop dat de RvB uiteindelijk op de AvA, zo niet eerder, verslag zal doen van de uitkomsten van de evaluatie, van de conclusies die zij daaraan verbindt, van een actieplan dat daarmee te maken moet hebben en van tijdlijnen binnen dat actieplan. In dat geval weerhoudt niets SAAT ervan om vóór décharge van het bestuur en de RvC te stemmen over het in 2023 gevoerde beleid.

Dan hebben we nog onder “Juridisch” een machtiging van het Bestuur tot het verkrijgen van aandelen en certificaten. Een machtiging aan het bestuur van Triodos Bank tot het verkrijgen van aandelen en certificaten is een gebruikelijk besluit voor dit soort ondernemingen, in lijn met het beleid van de afgelopen jaren. Om daar overigens gebruik van te maken heeft Triodos toestemming nodig van de DNB en dient zij publiekelijk mededeling te doen. Dus na instemming van SAAT is het gebruik van de bevoegdheid nog steeds onderworpen aan toezicht en waarborgen. Ik zeg het maar even. Wij zijn voornemens om voor het verlenen van de machtiging te stemmen.

Dan hebben we nog het agendapunt 7, maar dat is al geen stempunt meer. Dus ik zal hier even ophouden. Overigens zal het u duidelijk zijn dat agendapunt 7 voor ons een heel wezenlijk punt is. Wij zien er wel bijzonder naar uit wat we op dit punt van de RvB zullen vernemen op dit punt. Maar hiermee hebt u onze opvatting gehoord over de stempunten van de AvA. Ik onderbreek weer even en bied u de gelegenheid om hier vragen over te stellen.

Daar was in ieder geval, ja, daar bent u weer zou ik bijna zeggen.

De heer Gerritsen

Erik Gerritsen uit Utrecht. In relatie tot 3b, het dividend, het is al een beetje langsgekomen, maar ik wil er nog even opnieuw op terugkomen. Dat hele dividend heeft onder andere te maken met cost-income ratio, het hele presteren van de bank. Daar heeft de RvB ook wel een doelstelling voor vastgesteld. Ik meen dat dat 75% was, maar dat kan ik mis hebben. Het punt dat ik wil maken, is dat het me is opgevallen dat andere banken doorgaans veel gunstigere cost-income ratio's in Nederland hebben. 60% komt voor, 65% komt voor. Dat soort getallen. Triodos Bank zit hier ver boven en is nu aan het dalen. Dat heeft uiteraard effect op de waarde van de certificaten, dat is natuurlijk duidelijk. Het zou van belang zijn als die certificaten zich herstelden. Dat willen wij allemaal hier in de zaal. Dus kortom, ik zou misschien van de heer Schoors, maar in ieder geval het idee van SAAT horen hoe er tegenaan wordt gekeken. Moet die cost-income-ratiodaling niet ambitieuzer zijn dan de RvB zich nu voorneemt, omdat dat ook vertrouwen kan herstellen richting de certificaathouders? Dat is eigenlijk mijn eerste vraag.

Als u mij toestaat, mijn tweede vraag gaat over de evaluatie. Ik hoor u zeggen dat er een uitkomst van de evaluatie ... De meesten van ons zullen de enquête ingevuld hebben. Dat heb ik ook gedaan zo goed mogelijk en er worden ook nog mensen geënquêteerd, heb ik begrepen. We verwachten ervan dat er ook een duidelijk verhaal komt. Wat ik op prijs zou stellen, is dat de resultaten ervan voor 17 mei naar buiten komen. Dan kun je je daar een oordeel over vormen, zodat je dat niet op de vergadering zelf in een flitsende PowerPoint even langs ziet komen. Dat zou eigenlijk mijn vraag zijn. Het tweede daarbij is het actieplan dat eraan verbonden is en daar kun je dan ook je ideeën over vormen. Dus mijn vraag is even: Kan SAAT bevorderen dat dit tijdig beschikbaar komt, zodat we hier op 17 mei een goede discussie over kunnen hebben?

Voorzitter

Ik begin even bij het laatste punt. Dank u wel. Het is niet aan ons, maar ik onderschrijf en begrijp uw wens. Ik beloof u dat ik die ook ter kennis zal brengen aan de RvB van de bank.

Wil de heer Schoors nog even iets zeggen over dat eerste punt?

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

De heer Schoors

Zeker. Dat vind ik een zeer terechte vraag. Het is zo dat de SAAT al sinds ik erin zit, vanaf 2017 de bank er elk jaar op gewezen heeft dat de cost-income ratio omlaag moet. We zijn blij dat de laatste twee, drie jaar er eindelijk echt aan wordt gewerkt. U ziet natuurlijk dat dit jaar voor alle banken de cost-income ratio is gedaald door de rentemarge. Dus de vraag is: hoe structureel is het? Je hebt twee soorten banken: relatiegebaseerde banken en transactiegebaseerde banken. Transactiebanken hebben structureel lagere kosten en lagere marges. Triodos zal altijd een bank zijn met een relatief hoge cost-income ratio, maar 80% is echt veel te hoog. Wij denken inderdaad dat een structurele verlaging heel erg in het belang is van jullie allemaal, dat het de waarde van certificaten zal verhogen en we gaan daar zeker op aandringen.

Voorzitter

Hartelijk dank. Ik kijk even.

De heer Van de Velden

Goedemiddag. Mijn naam is Fons van de Velden. Ik ben sinds decennia klant en certificaathouder van Triodos Bank en ik ben bestuurslid van de stichting Certificaathouders Triodos Bank. We zijn bijna aan het eind van deze vergadering en ik moet u zeggen: ik heb waardering voor wat u en uw collega-bestuursleden hebben gedeeld. Tegelijkertijd moet ik u zeggen dat mij toch een redelijk ongemakkelijk gevoel bekruipt. Ik kom zo tot twee vragen. Dat heeft natuurlijk te maken met dat u enerzijds aangeeft tevreden te zijn over de prestaties van de bank, economische resultaten, impact, het voorgestelde dividend en dat u nog niets kunt zeggen over het toekomstige handelssysteem en de evaluatie van de MTF. Dat begrijp ik. Maar de ondertiteling is dat het goed gaat met de bank en zoals anderen reeds hebben gezegd, misschien klinkt iets te weinig de lens en het perspectief van gedupeerde certificaathouders naar mijn mening in uw verhaal door. Het is bekend, certificaathouders worden ruim vier jaar reeds ernstig belemmerd in de handel van certificaten. Er zijn problemen rondom de koersvorming, er is een groot koersverlies en wat belangrijker is: er is een grote vertrouwensbreuk ontstaan tussen een grote groep certificaathouders en de bank. Wat ik nu opnieuw – en het spijt me dat ik dat moet zeggen – toch mis en wat we ook naar voren hebben gebracht in de vorige vergadering van certificaathouders, is welke morele, functionele, historische en formele verantwoordelijkheid SAAT voelt om samen met de RvB bij te dragen aan een oplossing van het hele fundamentele probleem met de primaire stakeholders van de bank. Ik vind dat we daar te weinig over horen. Ik nodig u uit om daar toch iets explicieter, iets scherper en iets concreter iets over te zeggen over wat u uw verantwoordelijkheid acht vanuit de verschillende perspectieven die ik net noemde, om daar een bijdrage aan te leveren. In het kader van transparantie zeg ik u ook dat wij voornemens zijn om onze standpuntbepaling ten aanzien van de stempunten in de AvA van mei sterk te laten bepalen met betrekking tot het punt van decharge door met name natuurlijk de opstelling van de RvB rondom dit vraagstuk. Maar wij nodigen u uit en ik vraag u om daar wat meer over te zeggen welke rol u daar als SAAT in wilt spelen.

Dan mijn laatste punt. Dat is een beetje een voetnoot, maar een niet onbelangrijke. Binnen deze context moet het mij van het hart dat ik het ontzettend ongelukkig vind dat er ook de laatste weken weer allerlei problemen zijn opgetreden rondom de communicatie tussen SAAT en certificaathouders en de bank en certificaathouders. Ondertussen zijn al die problemen weer opgelost, maar op zich draagt dat niet bij aan een verbetering van de vertrouwensrelatie tussen certificaathouders en de bank. Dat is eigenlijk een manifestatie van een fundamenteel probleem. SAAT en bank nemen heel vaak het woord community in de mond, maar we zien relatief weinig – ik vraag ook uw oordeel daarover – concrete activiteiten van de bank om te komen tot het versterken van de community, de relatie tussen certificaathouders en de bank. Dank u wel.

Voorzitter

Dank u wel. Laat ik maar even direct reageren op deze twee punten. Ik hoop toch dat duidelijk is

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

geworden dat wij echt de zorgen van certificaathouders horen, we zijn niet blind en doof en we lezen onze post. Dus we zijn ons daar heel goed van bewust. Als ik even terug mag gaan in de tijd, ook tot voor mijn eigen voorzitterschap, toen de mogelijkheid van het platform zich aandiende, was ik ook zelf van een afstand blij met die optie, omdat ik de hoop had – en ik zal niet enige geweest zijn – dat in ieder geval daarmee de verhandelbaarheid zou terugkeren. Het allerlastigste leek mij, gedurende vele jaren, het simpele feit dat die verhandelbaarheid nul was, werkelijk nul. Dus ik was blij dat die verhandelbaarheid terug zou keren en ik hoopte natuurlijk dat er ook – gegeven waar de bank voor staat en dat de bank bedrijfseconomisch goed presteert – een behoorlijke vraag naar het certificaat zichtbaar zou worden met een aantrekkelijk koersvorming tot resultaat. Dat is in ieder geval niet gebeurd op de manier waarop ik hoopte. En ik denk dat dat voor u allen geldt. Dat kunnen we natuurlijk alleen maar betreuren. Je vraagt je natuurlijk ook af: waar ligt het aan? Niet zo makkelijk. Het zal iets te maken kunnen hebben – denk ik zelf – met de toegankelijkheid van het platform. Ook daar heb ik vandaag over gezegd dat die teleurstellend is geweest en eigenlijk ook onvoldoende, misschien ook om authentieke vraag naar het certificaat te accommoderen. Ik kan dat niet beoordelen, maar ik sluit het niet uit. In ieder geval moet je het betreuren dat die toegankelijkheid niet zo goed was als die zou moeten zijn. Verder ben je natuurlijk in elke omgeving waar vraag en aanbod elkaar moeten vinden, ook afhankelijk van de externe beeldvorming rond de bank zelf. En dat oordeel kunnen wij zeker niet aansturen, ook maar heel beperkt beïnvloeden, maar dat wordt op enig moment zichtbaar en dat kan dan ook teleurstellen. En ik vrees blijven teleurstellen wat er ook verder met het platform gebeurt. Je moet er gewoon op vertrouwen dat de bank zelf door haar prestatie, door haar uitstraling, door haar kwaliteit, op enig moment aantrekkelijk wordt en blijft voor beleggers. Dat is uiteindelijk de bron van waarde. Als er dan wordt gevraagd: hoe ziet SAAT haar rol om daar iets aan te doen, dan is die rol niet verwaarloosbaar, maar hij is ook bescheiden. Wij zijn op zijn best vertegenwoordigers van een deel van de certificaathouders en dat geeft ons recht van spreken op de aandeelhoudersvergadering en daar kunnen wij onze suggesties en ideeën aandragen. Dat gaan wij doen en wij doen het ook in openheid en transparantie. U weet grosso modo wat wij gaan zeggen. Als u dat niet bevalt – wat ik niet hoop, maar wat ik niet uitsluit – als u een andere toonzetting, een scherpere toonzetting zou wensen, kritischer vragen zou wensen, andere ideeën heeft over wat je van de bank zou mogen verlangen, dan hebt u op de AvA ruimte om dat te aan te geven en bovendien ook de ruimte om uw eigen stem aan die opvatting te koppelen. Die ruimte gun ik u van harte. Betrokkenheid is hoe dan ook heel erg belangrijk.

Communicatie was uw tweede punt. Ik betreur natuurlijk elke onvolkomenheid daarin. Ik loop er niet voor weg, we nemen er ook verantwoordelijkheid voor, want het is ook voor een deel onze taak. Maar de praktijk is – dat zult u ook weten – dat wij die taken hebben uitbesteed aan de bank en dat we ook afhankelijk zijn van wat de bank voor ons kan doen. Het is op heel veel momenten uitstekend, maar soms gaat er inderdaad iets mis. U zegt zelf dat het allemaal weer is gerepareerd, gelukkig maar. Maar dat betekent niet dat ik het niet betreur. Dus wij zullen – daar kunt u van op aan – onze uiterste best doen om ook in de communicatie zorgvuldig en succesvol te zijn.

De community is een onderwerp en een concept dat mijzelf heel erg aanspreekt, want ik vind ook dat dat de Triodos Bank een heel bijzondere bank maakt. Überhaupt de ambitie om dat te willen zijn, om die rol te willen spelen, is vrij bijzonder. Dat zul je de grote banken toch niet gauw horen zeggen dat dat ook expliciet hun ambitie is. Hoe krijg je dat voor elkaar? Toch door in de eerste plaats goed naar elkaar te luisteren en te proberen naar beste vermogen als bank iets meer te zijn dan de som van alle individuele componenten daarvan. In je omgang met de wereld, in je omgang met de klanten, in je omgang met de beleggers, iets bijzonders te zijn en te blijven. Ik denk dat Triodos in zich heeft dat te doen en dat te blijven doen. Dat is ook mijn reden geweest om me met vreugde beschikbaar te stellen voor deze bestuursfunctie, omdat ik denk dat we daar dan toch misschien iets aan kunnen bijdragen. En dat zullen we blijven doen. Maar het is geen eenvoudige taak en soms is de precieze invulling ervan lastig. Dat hebben we de afgelopen jaren gemerkt, de afgelopen jaren in het bijzonder. Dat zal niet per se makkelijker worden, maar ik denk dat het onverminderd nuttig en noodzakelijk. In die zin mag u ons erop blijven aanspreken.

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

Nu nog eenmaal – denk ik – de heer Janssens.

De heer Janssens

Dank u. Janssens, Voorschoten, Triodos Tragedie. Ik heb een paar opmerkingen. Eerst even een opmerking over wat u net zei over de koers van de certificaten. Die wordt door een aantal factoren bepaald. Dat is natuurlijk zo. U benoemde nogal nadrukkelijk de beeldvorming en ik voelde hem alweer een beetje aankomen dat wij de bal weer teruggespeeld krijgen. De boze certificaathouders zorgen ervoor dat het sentiment rond de bank niet goed is, dus is de koers teleurstellend.

Voorzitter

Dat heb ik trouwens niet gezegd.

De heer Janssens

Nee. Maar ik zei dat ik hem aan voelde komen. Ik heb deze vergaderingen eerder meegemaakt.

Voorzitter

Knap van u.

De heer Janssens

Toen Triodos besloot om afscheid te nemen van NAV en het interne handelssysteem, wist de bank dat alle bankaandelen ver onder NAV werden gewaardeerd en dat dat ook met de certificaten van Triodos het geval zou zijn. Andere banken presteren in economisch opzicht beter, waarover een van de vorige sprekers ook iets zei. Het was helemaal niet te verwachten dat die koers ook in de buurt zou komen van de NAV-waarden. Er werd gewoon een fors koersverlies ingecalculeerd. Dat wilde ik even gezegd hebben. Ik heb twee vragen. De heer Van der Velden verwees net naar de mogelijkheid dat certificaathouders tegen decharge stemmen. Ik ben eigenlijk benieuwd hoe SAAT hierop gaat reageren. Ik heb eerder al een keer gevraagd wat SAAT gaat doen in zo'n situatie. Gaat SAAT die stemming gewoon plaats laten vinden of gaat ze dan het stemrecht terugpakken? Het tweede punt is een heel ander punt. Waarom moeten we over wat op agendapunt 6 staat, opnieuw beslissen? Dit stond volgens mij vorig jaar in exact dezelfde woorden op de agenda.

Voorzitter

Dat klopt.

De heer Janssens

Waarom moet dat nu opnieuw?

Voorzitter

Dat is een jaarlijkse verplichting. Dat is een formele verplichting. Volgend jaar staat het er weer.

De heer Janssens

Nee. Volgend jaar niet, want het werkt voor achttien maanden vanaf de opening MTF gevraagd.

Voorzitter

U moet daar in ieder geval niets achter zoeken. Het is een formele verplichting.

Nog even uw vorige punt. Wat betreft die decharge, bent u natuurlijk volledig vrij om te stemmen wat u wilt. We hebben niet eens de mogelijkheid om daar iets tegen te doen. Maar als we die al hadden, zouden we het ook niet willen. Voor zover wij kunnen interveniëren, kunnen we dat alleen maar als een vijandige overname van de bank dreigt. Wij hebben dan ook nog heel wat uit te leggen, maar dan kunnen we het in ieder geval zeggen. Zo is het geregeld. Dat wij het stemrecht dat wij aan u geven door middel

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

van de volmachten weer innemen en het uiteindelijk zelf uitoefenen. Dit gaat niet gebeuren rond het punt dat u nu beschrijft.

De heer Janssens

Dank u.

Voorzitter

Dames en heren, ik denk dat we aan een afronding toe zijn. Wacht even, u bent aan de beurt bij de rondvraag. Een moment graag.

Moderator

Ik denk dat het een vraag is in het kader van de rondvraag.

De heer Poncé

Ik heb een trein te nemen.

Moderator

Het is voor de rondvraag.

Voorzitter

We zijn nu toe aan de generieke rondvraag. Dan wil ik u wel als eerste het woord geven.

Certificaathouder

Mag ik nog een vraag stellen misschien?

Voorzitter

Dat mag wel, maar tijdens de rondvraag dan toch?

Certificaathouder

Ik had nog een vraag over de MTF.

Voorzitter

Als het kan, kort, want we zijn nu wel een beetje door onze tijd heen.

Certificaathouder

Dat ligt niet helemaal aan mij, denk ik.

Voorzitter

Nee. Zeker niet, dat ligt niet aan u, maar het is wel waar.

Certificaathouder

Wat betreft MTF, ik proef te weinig, zowel bij de bank als bij de SAAT dat er ook sprake is van enige urgentie. Er moet een verslag komen. Er moet een evaluatie komen. Wat ik mis, is dat veel mensen zoals ik een hoeveelheid certificaten hebben die bedoeld zijn als een aanvullend pensioen. Zoals u kunt zien aan mij en misschien ook aan andere grijze hoofden in de zaal, neemt de leeftijd steeds toe en de behoefte om iets met dat pensioenpotje te doen, wordt steeds groter. Ik hoop dat de actiepunten die uit de evaluatie komen, meteen ook concrete actiepunten zijn en niet plannen als: we gaan bestuderen, we gaan kijken wat de mogelijkheden zijn.

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

Voorzitter

Ik hoop het ook.

Certificaathouder

Dat vind ik te vaag.

Voorzitter

Dat ben ik met u eens. Ik hoop het ook, dus we zullen zien. Ik ben net zo nieuwsgierig als u. Dank u wel.

4. Rondvraag

Voorzitter

Ik ga nu echt naar de rondvraag. Dus de rest moet daar in passen. Dan geef ik u als eerste het woord.

Moderator

Ik zal even de aanpak uitleggen. We hebben net voor de vergadering van een certificaathouder het verzoek gekregen om in het Frans een vraag te stellen. We kijken hiervoor af van de afspraak dat de vergadering in het Nederlands is. Dus we zorgen ervoor dat het kan. Ik zal vertalen. We kunnen het niet simultaan laten vertalen, want u hebt geen headset. Ook online zult u de vertaling van mijn Nederlands krijgen. Dus aan u met aandrang de vraag om het tot de essentie te houden: kort en indien nodig, in een of twee stukken, zodat ik de vertaling kan volgen. À vous la parole.

Vertaling van de vraag van de heer Poncé door de Moderator

De heer Poncé uit België, vertegenwoordigd via zijn organisatie Trioforum met ongeveer vijfhonderd certificaathouders, heeft vandaag veel informatie gehoord, maar a priori niet veel nieuws (ik citeer). Hij heeft drie punten. Ten eerste Triodos Bank heeft, met akkoord van de SAAT, de notering van de certificaten op het MTF gerealiseerd. Hij deelt de mening van Trioforum mee dat deze oplossing niet werkt. Daarom zal – en dat gebeurt normaal vandaag – hij en de mensen die hij vertegenwoordigt de bank, SAAT, dat kan ik niet opmaken, dagvaarden voor het tribunaal van Brussel. Dat is het eerste punt. Zal ik meteen 2 en 3? Ja. 2 is dat hij op persoonlijke titel de Nederlandse toezichthouders AFM en DNB verwittiging heeft gestuurd en hij zal die verwittiging omvormen tot een formele klacht. Het derde punt, ja, ik heb het niet genoteerd. Bernard, j'ai oublié quelque chose?

De heer Poncé

De tekst van mijn vertaling is beschikbaar op Trioforum.be.

Moderator

Très bien. Voilà.

Voorzitter

Ik ken uw opvattingen. Ik noteer wat u zegt en ik wacht het af. We merken wel wat er gebeurt. Ik zie het met vertrouwen tegemoet, maar ik wacht het af. Wie heeft er verder nog een vraag? Ga uw gang.

De heer Ockels

Goedemiddag. Hendrik Ockels uit Helvoirt. Ik wilde een cri de coeur geven, niet in het Frans. Mijn vrouw en ik hebben, net als vorige sprekers, een zeer aanzienlijk deel van ons pensioen, datgene wat we gespaard hebben, in certificaten gezet. Wij hebben vele momenten gekend van – mag ik zeggen – down, twijfel, boosheid, verdriet en alles, kortom alles wat hier in de zaal is, maken we mee. Misschien hebben wij het gelukkige voordeel dat we het niet op heel korte termijn nodig hebben wat er aan geld in

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

zit, maar op een iets langere termijn, maar het gaan wel komen. Zoals een andere spreker zegt: we worden allemaal ouder en dat gaat natuurlijk gewoon door. De afgelopen tijd hebben naar mijn idee – en dat is zeer subjectief, degene achter mij speelde daar al op in – negatieve geluiden veel stemmen, veel lawaai en veel aandacht gehad. Ik wil toch ook zeggen dat er volgens mij een heel grote groep mensen is die lijdzaam misschien zelfs wel, afwacht wat dit allemaal gaat geven, intern heel veel kritiek geeft. Persoonlijk hebben wij het ook met Jeroen Rijkema over een aantal dingen gehad. We hebben hem aangezocht, er was een luisterend oor. Wat mij irriteert en ons irriteert, is dat er natuurlijk heel veel buitenlangs gaat. Ik hoor nu net ook iets over een actie in dat kader. Al die procedurele zaken hebben juridische procedures, kosten geld en dat betalen we met zijn allen. Een aanzienlijk deel van de winst gaat naar dividend en dat gaat dus in dat geval niet naar winst. Een ander ding is natuurlijk de externe imagoschade. We hebben dat allemaal meegemaakt en ook gezien dat het, in ieder geval volgens mij, externe investeerders niet uitnodigt, in ieder geval terughoudend en schuw maakt om te investeren. Kortom, mijn klem is – niet aan u, maar aan ons – om zo veel mogelijk te voorkomen dat wij externe beschadiging doen van datgene dat de Triodos Bank naar mijn idee gewoon heel goed doet, alleen niet goed doet in uiteindelijk het aanpakken voor wat zij kan. We hebben dat ook met de bank besproken en de Triodos Bank zelf kan heel weinig doen aan de waarde van de aandelen. Ik denk dat dat meer bij ons ligt om vooral intern – wat mij betreft – harde kritiek te hebben op wie dan ook, collega's, SAAT of de Triodos Bank, maar die bal niet buitenlangs te spelen. Dank u wel.

[applaus]

Voorzitter

Dank u wel. Dat was niet zozeer een vraag, maar een commentaar dat ik graag noteer en ter harte neem. Dank u zeer. Ik kijk even. De heer Janssens, u hebt al drie keer het woord gehad, geloof ik

De heer Janssens

Maar niet bij de rondvraag, dus.

Voorzitter

Nou vooruit, nog even dan.

De heer Janssens

Janssens, Triodos Tragedie. De vorige spreker zal het niet op prijs stellen, maar vandaag gaat de aansprakelijkstelling namens onze stichting naar de bank en naar SAAT. We hebben de afgelopen periode vijf bijeenkomsten in het land gehouden, twee webinars. Daar hebben ongeveer zevenhonderd mensen aan meegedaan. In totaal zijn er 1.360 mensen die belangstelling hebben om mee te doen aan die claim. Dus het is echt serieus. Dat is niet omdat wij de bank willen beschadigen, maar we moeten ook niet oorzaak en gevolg omdraaien en dat gebeurde net door de vorige spreker ook weer. De koersen op de MTF zijn zo omdat ze op een MTF zijn geplaatst en niet omdat certificaathouders daar boos over zijn. Certificaathouders zijn boos vanwege het handelen van de bank. Daar ligt de oorzaak en het gevolg is de boosheid, niet andersom.

[applaus]

Voorzitter

Ik noteer wat u zegt. Het is geen verrassing en ik noteer het. Dank u wel. Ga uw gang.

Mevrouw Van de Haak

Van de Haak, Amsterdam. Ik wil alleen een kleine opmerking maken, teruggrijpend naar een van de

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

eerste opmerkingen vanmiddag dat ik ook erg op prijsstel als er een Nederlandstalig jaarverslag is. Toch ook een verzoek om een beetje te letten op de terminologie die ook in de vergadering rondgaat. Er zijn diverse woorden die ik straks nog even moet gaan opzoeken.

Voorzitter

Ach, dat spijt me. Ik bied u mijn excuses aan. Ik zal mijn best doen.

Ja, microfoon 2.

De heer Rijs

Remi Rijs, Schoonhoven. Ik heb een aantal vragen, suggesties, opmerkingen. Laat ik beginnen met het gebrek aan vertrouwen. Er wordt gemakshalve gezegd dat er een gebrek aan vertrouwen richting Triodos Bank is. Ik weet niet of dat zo is. In ieder geval zijn er minimaal twee spelers of drie. De aandeelhouders, de certificaathouders, de SAAT en de bank. Als ik in alle bescheidenheid mijn standpunt geef, mijn relatie ten opzichte van Triodos Bank: Triodos is een bank en ik vind dat die bank haar werk zo goed mogelijk moet doen, als een gezond bedrijf moet draaien in een goede kosten/opbrengsten-verhouding, dus aan de kosten moet worden gewerkt. Misschien moet de bank ook – als ze zo afhankelijk is van externe factoren zoals rentestand – goed nadenken over wat ze doet met haar geld, waar ze in investeert of er niet ook bepaalde afhankelijkheden zitten aan hoe het in de toekomst kan gaan. We zitten in een wereld vol met transities, dus wat de bank tien jaar geleden deed ... Misschien zou ook iets gedaan kunnen worden aan de opbrengstenkant. Voor de rest heb ik persoonlijk geen vertrouwensprobleem met de bank. Ik denk wel dat toen een aantal jaar geleden de ellende uitbrak, in eerste instantie de vraag was: wat is de rol van SAAT? U stelt die vraag zelf ook. Dat is hier verder niet zoveel aan de orde gekomen. U bent de enige aandeelhouder. Wij zijn certificaathouders. Zolang dat zo blijft, heeft SAAT juridisch een rol te spelen. Er zijn heel veel kleuren certificaathouders en elke kleur en combinatie van kleuren respecteer ik, iedereen die hier zit en online en alle anderen, ik ben er zelf een. Er zijn heel veel visies op waarom iemand certificaten koopt. Ik denk dat het heel belangrijk is dat er een goede vertrouwensbasis en een goede vorm van representatie is tussen ons en u. Het zou eigenlijk geen tussen ons en u moeten zijn. Dat is niet persoonlijk, maar u bent het platform. Er is nog een platform, maar ik denk dat als dit een community moet worden of zou zijn, we een slimme manier moeten zoeken om ons te organiseren en om ons te vertegenwoordigen. Als we denken over dertig jaar, dan zitten misschien heel veel mensen van ons hier niet meer. Jonge mensen denken er heel anders over. Ik heb het een aantal dagen geleden gehad met een windcoöperatie waar hetzelfde probleem was.

Voorzitter

Zou u willen proberen om af te ronden?

De heer Rijs

Oké. Dualiteit. College van burgemeester en wethouders en gemeenteraad. Het speelt overal. Ik kan de vraag bij u leggen, maar ik kan die ook hier leggen: hoe kunnen wij een community vormen? Ik denk dat dat fundamenteel is om een vertrouwensrelatie en een bijzondere representatie te krijgen en een efficiënt platform om onze zorgen en ideeën naar de bank toe te kanaliseren.

Voorzitter

Dank u zeer. Laat ik daar direct iets over zeggen. Ik onderschrijf die gedachte helemaal. Maar toch even voor de goede orde, wij zijn de enige aandeelhouder, maar onze exclusieve positie via de bank bestaat niet meer. Dat moet u zich ook realiseren. Dus wij hebben die formele rol eigenlijk overgedragen aan de certificaathouders die met hun individuele stemmen zelf kunnen bedenken wat voor signaal zij naar de bank willen zenden. Maar wij zijn nog steeds graag bereid – als daar behoefte aan is – om namens

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

aandeelhouders-certificaathouders te spreken en hen ook duidelijk te maken van tevoren wat dan ons standpunt zal zijn en hopen dat velen zich daarin zullen herkennen. We maken daar vandaag een begin mee. Ik hoop dat dat het gewenste resultaat zal hebben en ik onderschrijf nogmaals uw ambities geheel. Ik ga even daar naartoe.

Mevrouw Speur

Speur uit Swifterbant. Zou het mogelijk zijn dat jullie een andere organisatie kiezen om dit soort bijeenkomsten te doen? Het kost ontzettend veel moeite om aangemeld te komen. Het is mij niet gelukt, mijn man toevallig nog net wel. ABN, het spijt me, bij mij gaan alle alarmbellen af. Zo gauw ik die naam van de bank hoor, gaan al mijn nekharen overeind staan. Dit is iets persoonlijks.

[applaus]

Voorzitter

Ik begrijp wat u zegt.

Mevrouw Speur

En nog iets. U hebt er weer voor gekozen om in Figi te vergaderen. Ik weet dat op de Reehorst waar Triodos Bank zit, een hartstikke goed congrescentrum is. Dat zit naast de bank, tegenover het station van Driebergen-Zeist. Zou u voortaan daar de vergadering kunnen houden, want dat is een zaal die net zo groot is als deze. Dus qua grootte hoeft het u niet te ontbreken, plus dat het een congrescentrum is dat biologisch dynamisch werkt en doet en dat kun je van Figi beslist niet zeggen.

Voorzitter

Oké. Dank u wel. Ik neem de suggesties over en we zullen kijken wat we kunnen doen. Ik heb ook helemaal geen specifieke reden om hier te willen zijn. Alleen wel een goede reden om een zaal te willen hebben die voor u aantrekkelijk is, goed bereikbaar is, goede faciliteiten biedt. Voor alternatieven zijn we zeker in. Dus genoteerd. Dank u zeer.

U nog maar.

De heer

Mijn naam is Kees Bruisen uit Langbroek. Ongeveer twintig jaar geleden ben ik begonnen met het kopen van certificaten van Triodos. Ik heb een vraag. Ik ben helemaal niet financieel onderlegd, maar als ik het goed begrijp gaan wij op de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 17 mei stemmen over het afgelopen jaar. We hebben te maken met individuele certificaathouders hier, met groepen certificaathouders en we hebben te maken met SAAT en we geven u een mandaat om te stemmen op die vergadering.

Voorzitter

Als u dat wilt.

De heer Bruisen

Ja. Oké. Kunt u in de glazen bol kijken wat het ongeveer gaat betekenen voor de stemverhoudingen daar?

Voorzitter

Geen idee. In alle eerlijkheid niet.

De heer Bruisen

Maar u weet toch op basis van historische gegevens ongeveer wat er gebeurt met de stemmen?

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

Voorzitter

Nee, want dit is een nieuw model. We doen het voor het eerst zo. Dus ik kan het niet beoordelen. Ik had u graag willen bedienen, maar ik weet het niet.

De heer Bruisen

Dan heb ik een tweede vraag. U hebt gezegd: op de Algemene Vergadering gaan we achterover leunen en zien we wel wat er gebeurt. U heeft zelfs de personele bezetting van het bestuur daarvan af laten hangen, kijken wat er gebeurt. Wat zijn de consequenties van het stemgedrag op 17 mei? Wat zouden ze kunnen zijn voor het bestuur?

Voorzitter

Ik denk dat ze vooral worden ... maar nu ga ik mezelf herhalen, dat doe ik liever niet, u kunt wat ik er eerder over heb gezegd op de website te zijner tijd nalezen. Wij gaan heel goed kijken naar welke behoefte er is en dan vertegenwoordigen we die kwantitatief. Op basis van dat aantal en ik ga nog niet van tevoren een soort minimum- of maximumgrens stellen, gaan wij kijken of wij het verantwoord vinden om de inspanningen die erbij horen te vervolgen. En dat zullen we u natuurlijk laten weten, aan u voorleggen. We gaan helemaal niets veranderen zonder dat u dat hoort en er een mening over kunt geven en ook denk ik uiteindelijk over gaat stemmen. Dus dat gaan we afwachten. En dan hoop ik u bij dat eindvervolggesprek opnieuw aan te treffen.

Ja. U tot slot.

Certificaathouder

Ja, de markt wordt bepaald door vraag en aanbod en ik denk dat dat ook zo is bij certificaten.

Voorzitter

Ja.

Certificaathouder

Er is meer aanbod dan vraag. Jazeker, want anders zou ... En om dat te veranderen, denk ik: waarom kan de bank niet – dat deden andere banken ook – certificaten terughalen uit de markt, zodat de spoeling dunner wordt, er meer aanbod komt dan vraag en waarvan wij dan allen, zoals we hier zitten, kunnen profiteren. Suggestie van mijn kant.

Voorzitter

Dank u wel. U hebt overigens gezien dat de machtiging die we net hebben voorgelezen daarmee te maken heeft. Dit is een vraag die u aan de bank moet stellen. Voor zover ik er iets van kan zeggen, kan ik er wel van zeggen dat de mogelijkheden daartoe door de toezichthouder zeer worden beperkt. Dus die zijn zeker niet onbegrensd. Het lijkt me verreweg het beste als u deze vraag stelt op de AvA. Dan krijgt u een veel preciezere en gedetailleerde reactie.

Certificaathouder

U kunt hem in ieder geval voorleggen, denk ik.

Voorzitter

Ik wil hem met alle plezier doorgeven. Ik beloof u dat ik dat zal doen, maar u moet hem zelf te zijner tijd ook komen stellen. Dat zou ik u willen vragen.

Laatste vraag.

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

De heer Teijen

Goedemiddag. Ik ben Dirk Teijen, certificaathouder uit Den Dolder, tevens ook medewerker van de bank. Zo snel als het mocht, ben ik certificaten gaan kopen en ja, ook bij mij zijn ze in waarde gedaald. Ik wilde toch ergens een beetje positief eindigen, want ik heb het volste vertrouwen in de bank en in welke impact we maken. Ik zie het ook met de relatief kleine bank, hebben we veel kennis, staan we overal, ik geef zelf ook gastcollege bij Hogeschool et cetera, we hebben echt invloed en we veranderen de wereld. Maar ik zou ook het bestuur willen vragen: maak alsjeblieft een groot punt van MTF, want ik probeer steeds weer certificaten bij te kopen en het is een drama als ik dat vergelijk met een willekeurig crowd funding-platform waar ik gewoon een iDeal of een Tikkie krijg om iets te doen. Ik denk dat de vraag veel groter is, zeker bij mensen zoals ik. Ik heb de vijftig nog net niet gehaald, dus ik heb nog een paar jaar. Ik denk dat de vraag heel groot is bij mensen zoals ik die ook certificaten willen, die vertrouwen hebben in de toekomst van deze bank met deze missie. Bedankt.

[applaus]

Voorzitter

Dank u wel. Ik zou zeggen, ook na de vijftig hebt u nog een paar jaar, althans dat hoop ik zelf. Dames en heren, we gaan afronden maar niet voordat ik iets gedaan heb waarvoor ik toch graag uw aandacht voor wil vragen.

Moderator

Mag ik? Nog drie vragen online, voorzitter.

Voorzitter

Ik zie ze al. De eerste vraag is waarom alleen SAAT een volmacht kan krijgen voor de AvA. Het antwoord is dat het onderdeel van het stemreglement is. Dat staat zo specifiek in het stemreglement dat het zich daartoe beperkt. Dat hebt u op 23 maart goedgekeurd. Ik heb ook in mijn verhaal gezegd dat ik begrip heb voor de wens om dat te veranderen, maar daar zullen we de bank zelf voor nodig hebben. Dus wij staan daarvoor open.

Dan agendapunt 4, even kijken. Hier wordt gevraagd door de heer of mevrouw Rijssel om nog eens nader uit te leggen hoe dat precies gelopen is toen op enig moment het systeem werd opgedoekt van de mogelijkheid om tegen netto contante waarde terug te verkopen aan de bank en wat de kwantitatieve duiding daarvan is. Het is niet aan mij om daar uitgebreid op te antwoorden, maar ik kan wel verwijzen naar wat er bijvoorbeeld door de Ondernemingskamer is uitgezocht en gepubliceerd. Ik denk dat dat de beste en meest gedetailleerde bron van informatie is.

Als ik het goed begrijp, is de laatste vraag naar de teleurstellende waarde van certificaten die te maken heeft met vertrouwensverlies. Wat is hieraan te doen? Nou ja, daar is aan te doen wat we eraan proberen te doen; goed uitleggen wat je van plan bent – dat doen wij in ieder geval, dat mag u ook van de bank zelf verlangen – en hopen dat die ideeën, zoals die ook heel constructief en reëel vandaag aan de orde zijn gekomen, het gewenste effect hebben op de beeldvorming rond de bank. Ik hoop daar met de laatste spreker eigenlijk het allerbeste van en heb er ook veel vertrouwen in. Maar het is een ingewikkelde weg, dat onderken ik helemaal, en voor velen van u een heel, heel moeizame.

Dames en heren, ik ga nu echt afronden. Maar ik doe dat niet voordat ik iets heb gezegd tegen Jolande Sap. Want, u hebt het al begrepen en het is al eerder gemeld, dat niet uit te sluiten is dat dit de laatste certificaathoudersvergadering is die zij zal bijwonen. Haar termijn loopt af op 29 juni van dit jaar. Het is niet zeer waarschijnlijk dat tussen nu en dan nog een vergadering met stempunten zal zijn. Het simpele feit dat wij niet in staat waren om ook op termijn dat stempunt nu te agenderen, is mede de reden dat we in die situatie zijn beland. Mocht dat dus gebeuren, dan wil ik allereerst zeggen dat ik dat zou betreuren en ik zeg er ook bij dat als er een gelegenheid is om in een latere vergadering alsnog dit punt

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

met andere stempunten misschien aan de orde te stellen, ik hoop dat zij dan zou willen overwegen haar lidmaatschap alsnog te continueren en een herbenoeming te accepteren. Maar mocht dat om welke reden dan ook niet lukken, dan wil ik eigenlijk niet afsluiten zonder haar hier en nu ten overstaan van u allen zeer, zeer hartelijk te bedanken voor alles wat zij heeft gedaan: voor haar inzet en toewijding in de richting van SAAT en Triodos Bank. Ik denk dat zij een rots in de branding was en een bron van heel goede ideeën en permanent goede ideeën. Wij als bestuur en ikzelf als nieuwe voorzitter hebben daar ongelooflijk van geprofiteerd en we hebben dat ongelooflijk gewaardeerd. Velen van u kennen haar al uit haar andere publieke rollen, in de politiek en daarbuiten en u weet dat zij niet benauwd is voor een stevige discussie, dat hebben wij ook gemerkt, hier en in eigen kring. Maar zij is ook buitengewoon empathisch en zij heeft al haar talenten in dienst gesteld van Triodos en alles waar Triodos voor staat. Ik wil haar daar heel hartelijk voor bedanken, namens u allen. Ik hoop met een warm applaus en een bloemetje.

[applaus]

5. Sluiting

Voorzitter

Einde van de vergadering. Dank u zeer voor uw komst. Tot de volgende keer en ik hoop tot 17 mei.

[applaus]

Getekend ter vaststelling door:

A.H.G. Rinnooy Kan

Voorzitter

J.C.M. van Hulten

Notulist